

41. VUOSIKERTA

Mehiläinen

Mehiläisalan ammattilehti

2 • 2024

Mehiläinen-
lehti sai uuden
ilmeen

Esittelyssä
suomalainen
keskivertotarhaaja

Varaudu
parveilukauteen

ISSN 0783-3377 (painettu)

ISSN 2490-1709 (verkkojulkaisu)

Julkaisija:

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry
Finlands Biodlares Förbund FBF rf

Toimisto:

Ullanlinnankatu 1 A 3
00130 HELSINKI
010 387 4770, 044 306 3200
sml@hunaja.net
hunaja.net

Puheenjohtaja

Rami Heikkilä, 050 5116908
rami.heikkila@hunaja.net

Toiminnanjohtaja, päätoimittaja

Susanna Eloranta, 044 506 3200
susanna.eloranta@hunaja.net

Viestintäasiantuntija, toimitussihteeri

Virpi Aaltonen, 050 382 2428
virpi.aaltonen@hunaja.net

Tutkimusasiantuntija

Anneli Salonen, 050 470 6411
anneli.salonen@hunaja.net

Mehiläishoidon neuvoja

Maritta Martikkala, 050 303 0890
maritta.martikkala@hunaja.net

Taitto

Hanna Hauta-aho / Hanna Hau Oy

Lehti ilmestyy 5 kertaa vuonna 2024
Tilaushinta 85 €

Seuraavan lehden materiaalit ja
ilmoitukset viimeistään 20.5.2024.
Lehti ilmestyy viikolla 26.

Ilmoitushinnat löydät
nettisivuiltamme: hunaja.net/
mehilaistarhaus/mehilainen-lehti-ja-
muut-painotuotteet/mehilainen-lehti/

Jäsensivut:

hunaja.net/liitto/kirjaudu-jasensivulle

Etu- ja takakannen kuva:
Virpi Aaltonen

Painopaikka:

PunaMusta, Tampere 2024

EMON MERKITSEMISVÄRIT

Kevät koittaa mehiläis-
tarhoilla. Lue kevään ja
alkukesän hoitotöistä ja
tutustu talvitappiokyselyn
kysymyksiin sivuilla 6–8.

Harjoittele kotimaisessa hunaja-
kisassa ja menesty Apimondiassa!
Neuvoja hunajan peruskäsittelyyn
ja huipputarkkaan tuunaukseen
löydät sivuilta 12–15.

Hunaja ja raparperi
ovat kirpeänmakea
pari. Kokeile hunajaisia
reseptejä sivuilta 30–31.

SISÄLTÖ

3 Kevään ensimmäinen Mehiläinen	17 Suomalaisen mehiläis-
tarhauksen syvin olemus
4 Lennosta	19 Perustarhaaja
5 ”Lapissa kaikki kukkii nopeasti...”	20 Pollineringstjänsten på Åland
6 Kevät keikkuu, karhut heräilevät
ja parveilukuumeen tarkkailu
alkaa	21 Förekommsten av amerikansk
yngelröta i åländska bisamhällen
8 Tutustu talvitappiokyselyyn ja
vastaa netissä	22 Valokuvakilpailu vireille
9 Ministeriössä keskusteltiin
mehiläisalasta	23 Kamera käteen ja kameran
eteen
10 Monenlaisia tarhaajia,
monenlaista hunajaa	24 Pohjoisen pölyttäjät
12 Parhaat niksit Apimodian
hunajakilpailuun	25 Uusia kasveja haitallisten
vieraslajien luetteloon
13 Apimodian kilpailuhunajat
Kööpenhaminaan	26 Varroa kestävien kuhnurien
paritustarha Ruovedelle
14 Hunajan epäpuhtaudet	27 Lyhyesti
15 Kuka tuottaa Suomen parhaan
hunajan 2024?	28 In memoriam Pentti Sippo
16 Miten onnistuu mehiläispölytys
maaliskuussa?	28 Tapahtumat
	30 Kirpeän ja makean mainio liitto
	32 Myydään

Kevään ensimmäinen Mehiläinen

Vihdoin tuli kevät, uuden aika luonnossa ja mehiläispesillä – ja tänä vuonna myös Mehiläinen-lehden toimituksessa. Lehden taitto siirtyi keväällä uusiin käsiin ja samalla lehden ulkoasua ja rakennettakin hiukan uudistettiin.

Pyysimme talvella palautetta Mehiläisestä, ja saimme iloksemme paljon kiittäviä arvioita. Asteikolla 1–5 vastaajat antoivat lehdelle keskimäärin arvosanan 4,1. Lehteä kuvailtiin muun muassa monipuoliseksi, asiantuntevaksi ja kattavaksi. Erityistä kiitosta sai Ajankohtaista mehiläishoidossa -palsta, jonka koettiin muistuttavan hyvin kauden tarhaustöistä. Haluamme tietysti säilyttää lehdessä sen, mistä on tykätty.

Saimme myös kritiikkiä ja toiveita. Kiitos niistäkin: palaute herätti ajatuksia ja juttuideoista syntyy artikkeleja tuleviin lehtiin. Muutamien toiveissa oli lehden ulkoasun modernisointi, ja siihen on nyt paneuduttu ensimmäiseksi. Palautteen kannustamana pyrimme myös lisäämään ruotsinkielistä sisältöä lehteen mahdollisuuksien mukaan.

Tällainen Mehiläinen kuoriutui kotelostaan tänä keväänä. Se ei ole valmis, se on jatkuvassa liikkeessä. Toivomme, että annatte meille edelleen palautetta, jotta voimme kehittää lehteä paremmin tarhaajia palvelevaksi ja viihdyttäväksi.

Valoa ja lämpöä kaikille Mehiläisen lukijoille!

Toimitussihteeri

Virpi Aaltonen

Tunturi-Lapissa
tärkeimpiä pölyttäjiä
ovat kärpässet ja sääsket.
Lisäksi siellä esiintyy arktisiin
oloihin sopeutuneita kimalais-
lajeja, joita ei tavata muualla
Suomessa. Lue lisää
pohjoisen pölyttäjistä
sivulta 24.

Liittyisitkö parvenpelastajiin?

Mehiläisten parveilu-aika tuntuu vielä kaukaiselta, mutta siihen on syytä varautua hyvissä ajoin. Huolimatta huolellisesta hoidosta mehiläisparvia pääsee joskus karkaamaan pesistä. SML:ssä toimii siksi myös ensi kesänä parvipuhelin, johon yleisö saa soittaa parven havaittuaan. Vastaaja välittää tiedon parvesta alueen parvenpelastajien WhatsApp-ryhmään, jossa sovitaan, kuka parven hakee. Parvenpelastajia otetaan ryhmiiin mielellään lisää kaikille alueille. Erityisesti tarvetta uusille pelastajille olisi Kymenlaaksossa. Voit ilmoittautua mukaan laittamalla yhteystietosi ja toiminta-alueesi SML:n tutkimusasiantuntija **Anneli Saloselle**: anneli.salonen@hunaja.net tai 050 470 6411.

Pesätuki edelleen 25 euroa pesältä

Mehiläistalouden pesäkohtaista talvutustukea voi hakea jälleen toukokuun lopulta kesäkuun puoliväliin saakka. Tarkempi haku-aika päivittyy Ruokaviraston sivuille myöhemmin. Tuen suuruus on 25 euroa pesää kohti kuten viime vuonnakin. Tuen ehtona on, että tarhaajalla on koko tuotantokauden ajan vähintään 15 mehiläisyhteiskuntaa, joista pystyy satokauden lopuksi keräämään normaalin hunajasadon. Lisäksi mehiläisten pitotoiminta ja pitopaikat tulee olla asianmukaisesti rekisteröity eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin.

Tukea tulee hakea sähköisesti Vipu-palvelussa. SML järjestää tuenhausta toukokuun lopulla webinaarin, jonka tarkempi ajankohta ilmoitetaan nettisivuilla ja tarhaajatiedotteissa. Webinaariin kannattaa ehdottomasti osallistua, mikäli hausta on kysymyksiä. Lisää tietoa tuesta on Ruokaviraston sivuilla: ruokavirasto.fi/tuet/mehilaistalous/mehilaistalouden-tuki.

TEKSTIT VIRPI AALTONEN

MILTÄ PESILLÄ NÄYTTI MAALISKUUN LOPULLA ERI PUOLILLA SUOMEA?

HANNU TORKKEL, Lohjan seutu

”Puhdistuslennot lennettiin lopulta kiiristorstaina 28.3. Yleensä ne ovat meilläpäin siinä 15.–31.3. Lunta on vielä sellaiset 30–40 cm, mutta pesät ovat kuitenkin hyvin näkyvissä. Talvi on ollut pitkä, ja talvitappioita tuli ihan liikaa. Pari päivää sitten kollega varoitteli ruokaongelmista eikä turhaan. Vahvoja pesiä on kuollut nälkään, enkä ole ikinä joutunut ruokkimaan pesiä niin paljon kuin tänä keväänä.”

MARTTI JA ELINA HÄIKIÖ, tarhat Mikkelissä

”Mikkelissä lunta on vielä runsaasti. Aurinkoisimmilla tarhoilla oli varovaista lentoa jo maaliskuun puolivälissä, mutta puhdistuslento tapahtui 28.3., kun lämpötila kipusi +9:ään. Talvehtiminen on sujunut hyvin niillä tarhoilla, missä olemme käyneet. Tiedossamme ei ole yhtään kuollutta pesää. Pitkän syksyn aikana mietitytti, kuluvatko ruokavarat, toisaalta satoa tuli joillakin tarhoilla myöhään syksyyn. Oletamme lumen ja pakkasen olleen eduksi talvehtimiselle.”

MARRU KRAFT JA TOMI POHTILA, Rovaniemi

”Vaikka lauhoja päiviäkin on ollut, puhdistuslennot ovat meillä vielä tekemättä. Normaalisti niiden aika onkin helposti huhtikuun puolella. Pesillä on vielä metrin verran lunta, eikä mehiläisten toivota aktivoituvan ennen kuin ilmat lämpenevät huomattavasti. Vaikka pesät selviäisivät pitkistä talvesta, ruokatilannetta on seurattava tarkkaan pitkälle kevääseen ja kesän kynnykselle. Talvi oli tyypillinen pohjoisen luminen pakkastalvi. Erityisiä haasteita ei mielestämme ollut. Lauhoja jaksoja, joiden aikana pesiin voi kertyä kosteutta, ei juuri esiintynyt.”

”Lapissa kaikki kukkii nopeasti...”

Olen mehiläisiä tarhaava eräopas ja nörtti Oulunsalosta. Vuosikokouksessa valitsivat meikäläisen johtokuntaan edustamaan pohjoista Suomea. Noh, jos Suomen karttaa kahtelee, niin aika tavalla olen Keski-Suomessa, vaan siinäpä sitä on iso pläntti Suomea edustettavana.

Sain kipinän mehiläistarhaukseen 2011 kaverin mehiläispesillä. Seuraavana vuonna hakeuduin PohMen järjestämälle peruskurssille, ja siitä lähtien olen ollut aktiivisesti SML:n ja PohMen toiminnassa mukana. Muistan vielä, kun hain ensimmäisen mehiläispesäni hyttyshattu päässä, toppatakin kaulukset pystyssä, paksut housut ja kumisaappaat jaloissa, ja vielä kinttaat teippasin ilmastointiteipillä käteen, etteivät vaan pistäisi. Vähän hankalaahan se autolla ajaminen siinä varustuksessa oli ja hikikin tuli. Vaan turha oli huoleni pistoksista.

Pesämäärän lisääntyessä ja lähipiirille hunajaa myydessä hunajasta tuli aina uupelo jo ennen joulua. Niin heräsi ajatus tuottaa hunajaa ammattimaisemmin, ja hakeuduin opiskelemaan mehiläishoitajan ammattitutkintoa. Valmistuin vuonna 2018 ja samana vuonna voitin myös Suomen paras hunaja -kilpailun. Tässä vaiheessa mehiläispesä oli reilusti yli 50, ja niistähän hunajaa tuli jo varsin mukavasti.

Aiemmin olin opiskellut luonto- ja eräoppaan tutkinnon ja hiiren tyyräämiseen insinöörihommissa kyllästyneenä aloin täysipäiväiseksi yrittäjäksi. Lumettoman kauden tarhasin mehiläisiä ja lumisemman kauden tein safarihommia kansainvälisille turistirahille. Usein nokipannukahveja juodessa turistit kommentoivat, että on sinulla hieno työ, mutta mitä teet kesäisin. ”I’m beekeeper, I have honey bees.” Voi sitä hämmästystä. Täällä lumen keskellä, onko täällä edes kukkia? Miten mehiläiset pärjäävät talven? Muutaman sata kertaa sitä esitelmöitsi, että mehiläiset pärjäävät vallan mainiosti ja että kesäisin aurinko paistaa lähes ympäri vuorokauden, joten hyvin sitä hunajaakin sitten kertyy.

Mutta kyllähän hunajan tuottaminen muuttuu sitä haasteellisemmaksi, mitä pohjoisemmaksi mennään. Keväällä mehiläisten lento alkaa jopa viikkoja myöhemmin kuin eteläisessä Suomessa, ja syystoimet on vastaavasti aloitettava aiemmin. Lisäksi Lapissa kaikki kukkii nopeasti, eivätkä keruumehiläiset välttämättä ole silloin vielä lennossa. Vaan talviruuan pakkaamisessa mehiläisiä onkin yllin kyllin.

Olenkin yrittänyt kehittää tarhaustekniikkaani paremmin pohjoisen oloihin sopivaksi. Mehiläisrotuni on italialainen, koska se talvehtii runsaslukuisena. Pysin talveuttamaan ainoastaan vahvoja yhteiskuntia kaksiosastoissa Langstroth-pesissä. Mitään seuramehiläisiä ei kannata kasvatella, koska ne eivät kerta kaikkiaan ehdi vahvistua keruukuntoon seuraavana kesänä. Ja keväällä puhdistuslennon jälkeen pesiin pitää saada lämpöä, eli eristettä lattiaa ja kattoihin, lentoaukot pieniksi ja musta maisemointikangas pesän ympärille auringon lämpöä keräämään. Runsaslukuiset talvimehiläiset huolehtivat alkukesän medenkeruun, ja vahva pesä pystyy pitämään suurempia muninta-alueita lämpimänä, jolloin sikiöinti on runsasta ja keruumehiläisiä syntyy mahdollisimman paljon pääsatokaudelle, joka on meillä noin kuusi viikkoa juhannuksesta. Ja onhan meillä täällä pohjoisessa erityisiä mesikasveja. Hilla-suon arvokasta hunajaa halajaa moni etelän tarhaajakin. Itsekin olen sitä Koillismaan kairoilta kerännyt.

Vaan eihän tämä aina putkeen ole mennyt. Tiputuksessa on mehiläismyrkkyallergian vuoksi sairaalassa maattu, mutta nyttemmin allergia on saatu siedätushoidolla kuriin. Safarihommat loppuivat koronan takia, ja korona vei myös markkinat, missä myydä hunajaa. Kirsikkana kakun päällä oli selkäläikkäus puolen vuoden sairaslomineen. Se ei ikeniä naurata, kun lähemmäs sata mehiläispesää on hoitamatta ja mistään et saa apua. Mehiläiset kun eivät kuulu maatalousloimituksen piiriin. Liitosta neuvottiin kysymään muita tarhaajia avuksi, mutta se on vähän epäyhtälö, että joku omien hommiensa ohessa kaverin sataa pesää hoitaisi. Siitäkin silti selvittiin, kun pakko oli. Vävypojilla tosin oli mehiläisten pistoista nenät hyvinlaisesti turvoksissa. Edellisistä syistä olen pienentänyt tarhauskeni kokoa noin puoleen ja hampaat irvessä kvartaalitalouden hiirtä avokonttorin hällinässä taas tyyrään.

Mutta porukalla mennään ja yhdessä tehdään. Mehiläistarhurin sairauslomitusaasia on nyt ammattitarhaajavaliokunnan työlliställä, ja jos täällä pohjoisella Suomen puoliskolla ilmaantuu asioita, joita voisien johtokunnassa edistää, olkaa yhteydessä.

Johtokunnan pappa eli seniori **Pertti Harmaala**

Kevät keikkuu, karhut heräilevät ja parveilukuumeen tarkkailu alkaa

Kevät kutkuttelee tarhaajan mieltä. Puhdistuslentoja ja pajun kukintaa odotetaan kiihkeästi. Pitääkö antaa ruokaa, ja onko parveilua odotettavissa jo toukokuussa vai vasta kesäkuussa? Karhut heräilevät, ja ensimmäiset karhuvahingot tapahtuvat yleensä huhtikuun alussa.

Mehiläishoidossa joutuu usein ennustamaan säätä. Maaliskuun loppupuolen yöt näyttävät sääennusteiden mukaan kylmiltä ja päivällä hädin tuskin päästään viiteen asteeseen etelässäkään. Jonain päivä lämpöä saat-
taa kuitenkin olla sen verran, että lähtökuopissaan odottavat mehiläiset pääsevät ulos tarpeilleen. Puhdistuslentoja tehdään pienissä erissä, ja sikiöinti alkaa vähitellen keskellä talvipalloa.

Maaliskuussa ei yleensä avata pesiä, mutta nyt tarkastimme kasvihuonepölytyskokeisiin siirretyt pesät maaliskuun ensimmäisellä viikolla. Niistä löytyi jo pieni peittosikiöala, eli sikiöinti oli aloitettu helmikuun lopulla. Siitepölyä ja mettä kuitenkin tarvitaan laajempaan sikiöintiin. Pajun kukintaa siis odotetaan malttamattomana. Koko kevät on tarkkailtava ruokavaroja ja tarvittaessa annettava lisäruokaa pieniä annoksia sokeritaikinana tai 50-prosenttisena sokeriliuoksena.

Peitettyt kuhnuritoukat toukokuussa kierrätykseen

Hoitotekninen varroantorjunta alkaa heti toukokuussa. Kuhnurikakut asetetaan

pesään sikiöalan viereen, jollei pesässä jo ole talviruua tyhjentyneitä kuhnurikakkuja. Kuhnureiden kasvattaminen alkaa samoihin aikoihin kuin kennonrakentaminenkin, kun yhteiskunta on vahvistunut ja nuoria mehiläisiä on riittävästi.

Emonkasvattajat tarvitsevat kuhnurit niiden varsinaiseen tarkoitukseen, mutta muut tarhaajat voivat kerätä ne omaksi ravinnokseen tai vaikka kanoille tai muille lemmikeille. Kuhnuritoukkien uuselin-tarvikehakemus on vielä EU:n byrokra-tian rattaissa, mutta jos joskus saamme myönteisen vastauksen hakemukseen, niitä voi myydä elintarvikkeena kaikissa EU-maissa.

Keinoja parveiluvietin hallintaan

Parveiluvietti on mehiläisen perusvietti, jota käytetään hyväksi emonkasvatuk-sessa. Sen avulla yhteiskunta saadaan kas-vattamaan ja ruokkimaan jopa kymmeniä emokennoja yhtä aikaa. Mikäli mehiläisyh-teiskunta sen sijaan pääsee parveilemaan hallitsemattomasti, menetetään iso osa mehiläisistä, tuleva sato ja ehkä arvokas-kin emo. Siksi parveilu pyritään aina estä-

mään. Parhaiten se onnistuu vaihtamalla emo riittävän usein emoon, joka on peri-mältään parveiluhidas, ja antamalla yhteis-kunnalle lisätilaa oikeaan aikaan. Keväällä liian aikaisin annettu lisätila jäähdyttää sikiöalaa ja lisää tautiriskiä – etenkin kalk-kisikiön ja eurooppalaisen toukkamädän vaaraa – sekä hidastaa yhteiskunnan kehi-tystä. Toukokuulla annettu sopiva määrä lisätilaa ja rakentamista saa mehiläisyh-teiskunnan kasvamaan hallitusti.

Parveilun merkkejä on alettava tarkkail-la, kun sikiöinti on laajentunut kahdelle laatikolle. Lisätila annetaan epävarmo-issa tapauksissa esimerkiksi ensimmäi-sen laatikon päälle laittamalla sanoma-lehtisivu eristeeksi laatikoiden väliin. Sanomalehti estää pesän kylmettymistä etenkin, jos kevätsää muuttuukin äkkiä kylmäksi. Mehiläiset repivät lehden pois, kun tarvitsevat lisää tilaa. Lisälaatikon voi antaa myös alle, jolloin lisätila ei jäähdytä sikiöalaa.

Harhautus pelastaa viime hetkellä

Vakava merkki parveilusta ovat pesästä löy-tyvät emokennot, joihin on munnittu ja jois-

sa olevia toukkia on alettu ruokkia. Tilan-ne vaatii harhautustoimia. Yksi varmasti toimiva tapa on erottaa lentomehiläiset muista pesän asukkaista. Harhautuksessa siirretään siis vanha emo, nuoret mehiläi-set ja kaikki toukat tarhan toiseen reunaan uudeksi yhteiskunnaksi. Lentomehiläisille puolestaan jätetään alkuperäiseen pesään yksi tai kaksi emokennoa. Harhautus toi-mii hyvin, kunhan se tehdään silloin, kun emokennot ovat vielä avotoukkina.

Viime vuosien aikana parveilusta on puhuttu todella paljon. SML:n tavoitteena on parantaa tarhaajien osaamisen tasoa siten, että parvia pääsisi lähtemään kar-kuteille mahdollisimman vähän. Tehtävä vaatii tarhaajien kouluttamista parveilun hallinnassa mutta myös emonkasvattajien tukemista mehiläismateriaalin jalostami-sessa hitaasti parveilevaksi. Parvenpelas-tajat tekevät omaa hienoa talkootyötäään auttaessaan pelastustoissa joskus vaati-vissakin olosuhteissa. Mehiläisalan mai-ne säilyy myönteisenä, kun huolehdimme parveilun estosta ja sen jälkihoidosta.

Tarjoa mehiläisille juotavaa ajoissa

Mehiläiset hakevat keväällä vettä heti, kun on sopiva lentosää. Ne tarvitseva vet-tä esimerkiksi liuottaakseen mahdollisesti kiteytynyttä talviruokaa. Erityisesti mine-raalipitoinen vesi houkuttaa mehiläisiä,

ja ne saattavat hakea keväällä nestettä esimerkiksi tuoreesta sahanpurusta tai suolaisesta, kosteasta hiekoitushiekasta.

Oppimiskyky, tehokas viestintä ja hyvä muisti saavat mehiläiset etsimään vettä kerran löydetystä paikasta aina uudes-taan. Vesipaikka kannattaakin opettaa mehiläisille heti keväällä ja ylläpitää sitä ilman katkoksia. Kuuma tarhapaikka tai hellejakso kesällä lisäävät vedenkerääjien määrää, ja naapurisopu voi olla koetuksel-la, jos naapurin uima-allas on mehiläisten mielestä hyvä vesilähde.

Ilmoita karhuvahingot karhukarttaan!

Karhut ovat aiheuttaneet vahinkoa mehi-läistarhoilla 1980-luvulta lähtien, ja SML on ajanut mehiläistarhaajien etuja karhuvahinkoasioissa alusta saakka. Karhu-jen aiheuttamien vahinkojen ennaltaeh-käisyä on kehitetty yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa ja vahinkojen korvauksista neuvoteltu maa- ja metsä-talousministeriössä. Sähköpaimenaidat on saatu jo pitkään korvauksetta suojaa-maan vahingoilta. Aidat eivät kuitenkaan tarjoa sataprosenttista turvaa, vaan aina joku karhu menee aidasta läpi tai ali. Omavastuuosuutena tarhaaja joutuu hankkimaan virtalähteen ja tekemään valtavan työn aitauksen pystyttämisessä ja ylläpidossa.

Karhuja on metsästetty niin sanotuilla kannanhoidollisilla poikkeusluvilla, mutta parin viime vuoden aikana valitukset ovat estäneet metsästyksen tai rajoittaneet sitä merkittävästi. Karhukanta on saanut siis kasvaa rauhassa. Metsästyksen tulevai-suus on myös epävarma. Metsästyksestä huolimatta karhukanta on pysynyt reilusti yli suotuisan suojelun tason, joka on noin 1 000 yksilöä. Tuoreimmassa Luken kanta-arviossa karhujen kokonaisyksilömäärä on 2 100–2 225.

Nyt jos koskaan kaikkien tarhaajien kannattaa ilmoittaa karhuvahingot myös SML:n karhukarttaan. Ilmoitus maaseu-tuviranomaiselle on välttämätön, jotta vahingosta saa korvauksen, mutta myös SML tarvitsee vahinkotiedot edunvalvon-taa varten. Ne eivät tule liiton tietoon viran-omaisten kautta. SML pyrkii turvaamaan mehiläistarhauksen myös tiheän karhu-kannan alueilla. Tähän tarvitaan laajaa yhteistyötä. Ilmoita siis karhuvahingot mahdollisimman pian niiden havaitsemi-sen jälkeen SML:n nettisivuilta löytyvällä karhuvahinkojen ilmoituslomakkeella.

Lisätietoja karhuvahinkojen ennaltaeh-käisystä ja vahingon tapahtuttua tehtä-vistä toimista löytyy SML:n nettisivuilta: hunaja.net/mehilaistarhaus/karhut/. ●

TEKSTI JA KUVAT MARITTA MARTIKKALA

Tässä yhteiskunnassa on joka väli jo miehitytty, mutta se ei silti tarvitse vielä lisätilaa. Sikiöiden tarkastuk-sessa peittosikiöitä on yhteenlaskettuna noin yhden kakun verran ja avosikiöitä kaksi kakkua. Varaudu antamaan lisälaatikko seuraavalla tarkastuskerralla noin viikon kuluttua. Kahdesta täydestä peittosikiö-kakusta syntyy noin viikon kuluttua uusia työläisiä niin paljon, että ne tarvitsevat kokonaisen laatikon. Siksi lisäys on tarpeen vasta viikon kuluttua.

Vettä tarvitaan kiteytyneen talviruuan sulatuk-seen ja pesän jäähdyttämiseen. Kivennäisaine-pitoinen vesi on mehiläisille mieluisampaa kuin puhdas vesi. Lisää vesiastian sammalta tai pieni määrä karkeaa merisuolaa. Leväpitoinen vesi on erityisen mieluista mehiläisille. Mehi-läiset hakevat veden mieluiten 50–100 metrin päästä tarhasta, eli vesiastian ei välttämättä tarvitse olla ihan pesien vieressä.

Kun pyritään estämään parveilua, tarkkaillaan pääasiassa yhteiskunnan vahvistumista ja sen tilan tarvetta. Emokenno-kupit kuuluvat pesän sisustukseen, mutta jos niihin on munnittu ja toukkia alettu ruokkia, yhteiskunta on aikeissa parveilla. Tälle yhteiskunnalle on tehtävä harhautus, koska emokennoja löytyi enemmänkin kuin tässä kakussa näkyy. Alle viisi emokennoa puolestaan voi kertoa yhteiskunnan aikeista tehdä hiljainen emonvaihto.

Tutustu talvitappiokyselyyn ja vastaa netissä

Tarkasta tästä talvitappioita kartoittavan COLOSS-kyselyn tärkeimmät kysymykset ja käy täyttämässä kysely netissä. Jokainen vastaus on tärkeä!

Suomen mehiläishoidon talvitappioiden pääasialliset seurantamenetelmät ovat kevään internetkysely ja **Lassi Kaukon** pääasiassa ammattitarhaajille suun-

taama puhelinhaastattelukysely. Tällä sivulla näet internet-kyselyn tärkeimmät kysymykset. Tutustu kysymyksiin ja ota tarvittavat tiedot esille, ennen kuin alat täyttää kyselylomaketta internetissä. Linkki suomenkieliseen kyselylomakkeeseen on osoitteessa hunaja.net/mehilaisstarhaus ja ruotsinkieliseen osoitteessa hunaja.net/biodling. Vastaukset lähetetään anonyymeina myös kansainväliseen COLOSS-talvitappioseurantaan.

Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan varroatesteri. Muista siis täyttää myös yhteystietosi ja paina lopuksi LÄHETÄ-painiketta, jotta vastauksesi tallentuu. Mikäli sinulla on kysyttävää talvitappioista tai kyselystä, otathan yhteyttä mehiläishoidon neuvojaan: maritta.martikkala@hunaja.net. Lämmin kiitos ja onnea arvontaan!

 TEKSTI MARITTA MARTIKKALA

COLOSS-TALVITAPPIOKYSELY 2023/2024

- 1. Tarha-alueitasi parhaiten kuvaava paikkakunta**
a) taajama, joka on lähinnä tarha-alueeksi
b) tarha-alueitasi parhaiten kuvaava postinumero
- 2. Kuinka monta mehiläistarhaa sinulla on?**
- 4. Montako tuotantopesää talveutit syksyllä 2023?**
- 5. Tappioiden syyt. Vastaa tähän kysymykseen o, jos kyseisiä tappiosyitä ei ollut lainkaan. Jokainen menetetty yhteiskunta pitäisi laittaa johonkin kategoriaan.**
- Montako talveutetuista pesistä**
a) menetit, koska niissä oli **emo-ongelma**, eli pesä oli elossa, mutta se oli emoton tai siinä oli kuhnurimunijaemo
b) menetit luonnontapahtumien tai ihmisen toiminnan vuoksi (tukehtuminen lumeen, tulva, myrsky, karhu, hiiret, linnut, varkaus jne.)
c) menetit, koska ne olivat kuolleet tai mehiläiset olivat kadonneet?
- 8. Kerro tarkemmin, kuinka monessa kohtaan 5 c merkitsemistäsi kuolleista tai tyhjiä yhteiskunnista**
a) oli paljon kuolleita mehiläisiä pesässä tai pesän edessä
b) oli vain muutamia mehiläisiä tyhjän pesän edessä tai sisällä
c) oli työmehiläisiä pää edellä kennoihin kuolleen eikä pesässä ollut ruokaa tai ruoka oli mehiläisten tavoittamattomissa (= nälkäkuoleman merkit)
d) oli kuolleita työmehiläisiä pää edellä kennoissa, mutta pesässä oli ruokaa jäljellä
e) tappion syy ei ollut mikään edellä mainittu tai se oli tuntematon.

Huomaathan, että jokaisen kuolleen pesän voi merkitä vain yhteen kohdista a–e.

- 9. Kuinka moni talvehtinut yhteiskunta oli heikko (alle 2–3 kakkuväliä mehiläisiä), mutta niissä oli muniva emo?**
- 10. Kuinka monta tuotantopesää sinulla**
a) oli keväällä 2023
b) on nyt keväällä 2024?
- 11. Kuinka monessa talveutetussa pesässä oli uusi, vuonna 2023 pariutunut emo?**
- 13. Siirsitkö kesällä 2023 pesiä hunajantuotantoa tai pölytystä varten niin, että pesät palautuivat kesän aikana tavallisille tarhoillesi (siirtohoito pölytystä tai hunajantuotantoa varten)?**
Kyllä / Ei / En osaa sanoa

- 14. Huomasitko siivettämiä tai muuten viallisia mehiläisiä pesissäsi kesäkauden 2023 aikana? Oireet viittaavat siivensurkastajavirukseen (DWW), jota varroa levittää.**
Ei lainkaan / Jonkin verran / Paljon / En osaa sanoa
- 16. Oletko seurannut varroamääriä aikavälillä huhtikuu 2023 – maaliskuu 2024? Kyllä / Ei / En osaa sanoa**
- 17. Oletko tehnyt varroatorjuntia aikavälillä huhtikuu 2023 – maaliskuu 2024? Kyllä / Ei / En osaa sanoa**
- 18. Tarkenna minä kuukausina tutkit varroamääriä ja aloitit torjuntia aikavälillä huhtikuu 2023 – maaliskuu 2024?**

Menetelmä/tuote	Kuukausi, jolloin aloitit											
	2023								2024			
	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu
Varroaseuranta (esim. punkin luonnollinen kuolleisuus)												
Kuhnurikakkujen leikkaus												
Muu biotekninen menetelmä, kuten pyydyskehä, sikiöiden poistaminen, emon häkitys												
Muurahaishappo – lyhytaikainen haihdutus (pistekäsittely)												
Muurahaishappo – pitkäaikainen haihdutus (esim. happoliina)												
Oksaalihappo – tiputus												
Oksaalihappo – höyrytys												
Kaupallinen tuote, kuten Hive-clean / Bienenwohl / Varromed												
Tymoli												
Muu kemiallinen tuote												
Muu torjuntatapa												

Ministeriössä keskusteltiin mehiläisalasta

Maa- ja metsätalousministeriö kutsui maaliskuussa mehiläisalan toimijat pohtimaan CAP-hankkeen toteutusta ja alan ajankohtaisia kysymyksiä.

Maa- ja metsätalousministeriö järjesti maaliskuussa kattavan mehiläisalan esittely- ja keskustelutilaisuuden CAP-hankkeiden toteuttajille. Tilaisuutta johti neuvotteleva virkamies **Pekka Sandholm**, ja SML:n hanketta esittelivät toiminnanjohtaja **Susanna Eloranta** ja puheenjohtaja **Rami Heikkilä**. Suomen Tumman Mehiläisen Hoitajien yhdistystä edusti **Markku Pöyhönen** ja Ahvenanmaan mehiläishoitajia Teamsin kautta **Marit Wiklöv**. Hanke-esityksistä ilmeni, että kaikki mehiläisalan CAP-hankkeet ovat lähteneet hyvin käyntiin. Juristi **Eija Korpela** esitteli CAPia Ruokaviraston näkökulmasta, ja ministeriön erityisasiantuntija **Milja Keskinen** puolestaan vertaili Suomen ja muiden maiden CAP-hankkeiden toteutusta.

Esittelyiden lisäksi tilaisuuden tavoitteena oli kerätä kokemuksia CAP-hankkeesta niin ministeriön, Ruokaviraston kuin hankkeiden toteuttajien näkökulmasta. Yhteinen näkemys oli, että CAPista on aiheutunut huomattavasti enemmän hallinnollista taakkaa kuin aiemmasta EU-ohjelmasta. Yhteisesti todettiin myös, että CAPIin siirtyminen ei sujunut aivan toivotusti. Oli kaikille tahoille yllätys, että CAP aiheutti EU-ohjelmaan verrattuna suuria muutoksia hallintoon, rahoitukseen ja toteutukseen. Nyt kun CAP27-ohjelma-kausi lähenee loppuaan, aletaan EU:ssa hyljälleen suunnitella uutta ohjelmakautta. SML on myös osaltaan aktiivinen uuden kauden suunnitteluvaiheessa.

Pesäkohtaisen tuen ehdot jäivät ennalleen

Yksi tilaisuuden aiheista oli mehiläistalouden pesäkohtainen talveutustuki, josta oli kertomassa ministeriön erityisasiantuntija **Mika Survonon**. Tukisumma on edelleen 25 euroa pesältä ja tuen alaraja 15 pesää. Tuen ehtoihin kuuluu myös, että tarhaaja saa myyntituloja mehiläistaloudesta ja

noudattaa eläinrekisterilainsäädäntöä. Tuesta käytiin tilaisuudessa hyvä keskustelu. Ruokavirasto on toivonut vuodelle 2025 muutoksia pesien sijainnin ilmoittamiseen. SML seuraa tilannetta ja osallistuu asian suunnitteluun, sillä siirtohoidon näkökulma tulee huomioida. SML myös korosti, että pesätukien digitaalista haku-järjestelmää tulee kehittää käyttäjäystävälliseen suuntaan, jotta tuenhaku helpotuisi. SML järjestää keväällä koulutuksen helpottaakseen tarhaajien tukihakua. Keskustelua käytiin myös luomutuista. Survoson mukaan niistä järjestetään erillinen tapaaminen.

Hunajadirektiivin päivitys muuttaa pakkausmerkintöjä

Ministeriön hallitusneuvos **Anne Haikonen** esitteli hunajadirektiivin päivityksen etenemistä EU:ssa. Muutoksia on tulossa eri maista peräisin olevien hunajasekoitusten alkuperämerkintöihin. Direktiivin (2001/110/EY) astuttua voimaan pakkauksen etupuolella on ilmoitettava hunajan alkuperämaat paino-osuuden mukaan alenevassa järjestyksessä sekä kunkin alkuperämaan prosenttiosuus. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin päättää ilmoittaa vain neljän suurimman alkuperämaan prosenttiosuudet, kunhan ne edustavat yli 50 %:a seoksen painosta. Jos 50 % ei täyty, tulee ilmoittaa kaikki maat. Hyvin pienissä pakkauksissa alkuperämaat voidaan ilmoittaa ISO 3166-1 standardin kaksikirjaimisilla maatunnuksilla. Lisäksi direktiivin muutoksessa kielletään suodatetun hunajan myyminen hunajana. Hunajadirektiivi astunee voimaan kesän 2024 aikana, jonka jälkeen syksyllä voidaan aloittaa kansallinen täytäntöönpano.

Luke koordinoi tumman mehiläisen suojelua

Tutkija **Petra Tuunainen** Lukesta esitteli tummien mehiläisten suojelutyötä, joka

on osa CAP-suunnitelman alkuperäisrotujen perimän säilytystä. Tehtävää varten on perustettu geenityöryhmä, joka edistää pohjolan tumman mehiläisen geenivarojen säilytystä käytännön toimilla sekä toimimalla yhdyslinkkinä SML:n, Suomen Tumman Mehiläisen Hoitajien, MMM:n ja Luken välillä. Luken tilastojohtaja **Faiz Alsu hail** puolestaan kertoi mehiläissektorin tietojen tilastoinnista. Luken tehtävänä on koordinoida alan tilastointia, sillä tiedot toimitetaan Euroopan komissioon asti. ●

 TEKSTI JA KUVAT SUSANNA ELORANTA

Puheenjohtaja Rami Heikkilä ja toiminnanjohtaja Susanna Eloranta edustivat tilaisuudessa SML:ää. Ministeriön näkemyksistä kertoivat muun muassa Pekka Sandholm (alh. vas.) ja Milja Keskinen.

Käymme usein erilaisissa tilaisuuksissa kertomassa mehiläisistä ja myymässä hunajaa. Vasemmalla juhlistetaan maailman mehiläispäivää Espoon Lippulaivassa, oikealla ollaan kauppakeskus Ison Omenan ruokatapahtumassa Sara La Fountainin haastateltavana.

Vuoden
mehiläis-
tarhaajat
2024

Monenlaisia tarhaajia, monenlaista hunajaa

Tarhaajat hoitavat mehiläisiä ja tuottavat hunajaa omista lähtökohdistaan – ja se on alan rikkaus.

Suomi on pitkä maa, ja se vaikuttaa paitsi tarhausolosuhteisiin myös mehiläisliiketoiminnan edellytyksiin. Samoin tarhaajien tausta, talous-, työ- ja terveystilanne sekä tietysti omat kiinnostuksen kohteet. Kukin lähtee siis touhuun omista, persoonallisista lähtökohdistaan. Niinpä mehiläistarhaus voi olla monenmoista, ja kukin voi muokata toiminnastaan itsensä näköistä ja itselle sopivaa.

Monimuotoisuus on myös vahvuus alalle – eihän ole järkevää, että kaikki tekevät samaa. Kun **Ari Seppälä**ltä kerran kysyttiin, mikä on vähimmäisedellytys sille, että voi elättää itsensä mehiläistarhauksella, hän vastasi pilke silmäkulmassa: ”Kuukausipalkkainen elämäkumppani.” Toinen versio siitä on, että on tarhauksen ohessa sivutyö, kuten meillä. Meille mehiläishoito on tärkeä sivutoimiala, ja arvattavasti niin itsensä työllistäminen kuin tällainen monialakuvio yleistyy työelämän ja sosiaaliturvan mullistuessa – monen pitää kehittää lisätienestejä joko uusilta aloilta tai vanhan alan sisältä.

Ei tarvitse yrittää yksin!

Meidän alallamme yksi versio lisätienesteistä on lisäpalvelujen, kuten rahtilinkouksen tai kehienkeittopalvelujen, tarjoaminen. Ne helpottavat vaikkapa kaupungissa toimivan pientarhaajan elämää. Sama pientarhaaja voi omalla erikoistuotteellaan saada hunajasta sellaista kilohintaa, josta suurempi tuottaja voi vain uneksia. Ei ole huono ajatus tunnistaa omat heikot kohtansa, keskittyä vahvuuksiinsa ja samalla edistää jonkun muun liiketoimintaa.

Suuret toimijat tarvitsevat muutenkin pienempiä toimijoita

ja päinvastoin. Pakkaamot ovat riippuvaisia tarhaajista, jotka haluavat keskittyä mehiläishoitoon ja jättää hunajan pakkaamisen ja myynnin osin tai kokonaan jonkun muun tehtäväksi. Osalle taas juuri tuotteistaminen ja myynti on pääasia. Siinäkin voi tehdä yhteistyötä muiden kanssa. Yhdistämällä voimansa pientarhaajatkin voivat saada hunajansa esimerkiksi yhdistyksen tai yhteisen tuotemerkin alla lähikaupan hyllylle todellisenä superlähiruokana.

Maalla vai kaupungissa?

Tarhaajan toimintapaikan leveysasteiden lisäksi toimintaedellytyksiin vaikuttaa se, ollaanko kaupungissa vai maaseudulla. Molemmissa on puolensa. Kaupungin hyvistä puolista mainitakoon mahdollisuus tuottaa maaseutuhunajasta poikkeavaa kaupunkihunajaa, monipuoliset edellytykset harjoittaa leasing-toimintaa ja muuta yhteistyötä yritysten kanssa sekä laajempi asiakaskirjo. Maaseudulta taas löytyy helpommin ja edullisemmin varasto- ja toimitiloja, tarhaajatiheys on usein pienempi, tarhakoot voivat olla suurempia, voi tehdä yhteistyötä maataloustuottajien kanssa tarhapaikkojen sijoittelussa ja pölytyspalvelujen tuotannossa, on paremmat edellytykset tuottaa lajihunajia ja emonkasvatuksessa kuhhuri-ilmastoa on yleensä helpompi hallita.

Meillä on tarhoja Espoossa, Vantaalla, Helsingissä, Kirkkonummella ja Siuntiossa, joten voimme hyödyntää kummankin toimintaympäristön etuja. Aiemmin tarhausalueemme oli vielä laajempi, mutta olemme järkeistäneet toimintaa itsellemme sopivammaksi. Samalla säästyy aikaa, polttoainetta ja ympäristö kiittää.

Osa persoonallisten hunajiemme konseptia ovat yksilölliset etiketit. Logomme iloinen mehiläinen on tyttäreemme Jennin pienenä piirtämä ja viime vuonna päivittämä.

Monipuolinen tuotevalikoima

Hunajantuotannossa olemme suuntautuneet määrän sijaan moninaisuuteen. Lintoamme pääasiassa erikseen paitsi kaupunki- ja maaseutuhunajat myös eri tarhojen ja niiden alku- ja loppukesän sadon. Hunajien käsittelytapa vaihtelee pääasiallisten mesilähteiden mukaan. Etenkin kaupunkihunajista osa pysyy pitkään juoksevana, ja sen myymme käsittelemättömänä. Osan juoksevista hunajista saatamme pakastaa, osan annamme kiteytyä vapaasti ja loput kiteytämme.

Hunajan mesilähteiden tunnistaminen on yhdistelmä tarhojen lähistön kasvustojen kartoitusta ja hunajan ominaispiirteiden tunnistusta, jossa hiljalleen harjaantuu. Hutejakin on tullut, esimerkiksi silloin, kun pakkasimme yleensä juoksevaa hunajaa tuottavan tarhan satoa puristepulloihin sinä kesänä, jolloin joukossa oli niin sanottua sementtihunajaa eli vaaleaa mesikastetta. Senkin sai vesihautteen jälkeen ulos pullosta, mutta se muistutti tyytyväisyydestäni merkityksestä. Sanomme asiakkaillemme, että mikäli hunaja ei vastaa odotuksia, sen saa vaihtaa toiseen.

Etiketit omaa tuotantoa

Monipuolisen valikoimamme vuoksi käytämme vain läpinäkyviä purkkeja, jotta asiakas näkee hunajan värin ja

rakenteen. Ikkunallisia pahvipurkkeja odotellessamme käytämme pääasiassa lasipakkauksia, joita moni asiakkaamme toivoo, mutta myös muovisia puristepulloja. Kumpi materiaali loppujen lopuksi on ympäristöystävällisempi, siitä voidaan keskustella, mutta kun Mika kerran kysyi asiaa eräältä materiaaliasiantuntijalta, tämä sanoi ohjenuoraksi, että mitä syvemältä raaka-aine kaivetaan, sitä haitallisempi se on maapallolle.

Osa persoonallisten hunajiemme konseptia ovat yksilölliset etiketit. Logomme iloinen mehiläinen on tyttäreemme Jennin pienenä piirtämä ja viime vuonna päivittämä. Se on tietoinen osa imagoamme maanläheisinä pientuottajina. Lisäksi Mika muokkaa etikettiä tarhan ja hunajan laadun mukaan, ja printtaamme etiketit itse lasertulostimella tarra-arkkeille. Tuottaahan se lisätyötä mutta myös lisäarvoa, etenkin kun voimme tehdä myös yksilöllisiä etikettejä esimerkiksi koululuokille varainhankintaan. Kyllähän laadukas paikallishunaja oman koululuokan nimellä voitaa myyntiartikkelina sukat, talouspaperit ja tusinakeksit menen tullen! Siinä onkin mielestämme markkinarako, jota me tarhaajat voisimme hyödyntää enemmän. Ellei yksilöllisten etikettien teko onnistu itseltä, siihenkin voi ehkä löytää yhteistyökumppanin.

Maistatus tärkeää myyntityössä

Koska tuotamme persoonallisia hunajia, meille maistatus on tärkeä osa myyntityötä. Kun asiakas on itse valinnut hunajansa, hän on myös yleensä tyytyväinen ostokseen, ja se on aina tavoite. Erilaisista hunajista keskustelu kääntyy usein laajemminkin mehiläispesän tuotteisiin ja mehiläisiin. Ne ovat meille mieluisia aiheita, ja SML:n laadukkaat esitteet ovat siinä työssä arvokas lisä. Nehän ovat liiton jäsenille ilmaisia, joten niitä kannattaa hyödyntää. Omia suosikkejamme ovat pieni esite mehiläispesän oheistuotteista sekä hieno kokkausvärityskirja, jolla saadaan kontaktia tulevaisuuden asiakaskuntaan.

Meillä on tapana tehdä maistatuksen ohessa kuluttajatutkimusta. Haluamme kernaasti tietää, mistä hunajasta ihmiset pitävät eniten, vaikka eivät ostaisikaan hunajaa. Sen kautta olemme myös saaneet käännytettyä hunajan ystäviksi sellaisiakin ihmisiä, jotka sanovat, etteivät pidä hunajasta. Toteamme usein, että et ehkä vain ole löytänyt omaa suosikkihunajaasi, ja jos he uskaltavat maistaa, usein heillekin löytyy mieleinen vaihtoehto. Niin hyvää kuin kotimainen, klassinen monikukkahunaja onkin, se ei ole kaikkien mieleen: kuka tykkää vähemmän makeasta, kuka aromikkaammasta. Sopiva määrä maistatettavia on mielestämme 4–5 laatua, jolloin ihmiset yleensä jaksavat maistaa kaikkia. Omista mieltymyksistämme kerromme usein, että Tanja pitää tummemmista ja aromikkaammista hunajista, kun taas isäntä tykkää lempeistä blondeista – siis hunajista! ●

TANJA ORETO & MIKA OLSBO

Parhaat niksit Apimodian hunajakilpailuun

Kaiken myytävän hunajan tulee tietenkin olla priimalaatua, mutta jos mieli menestyä hunajakilpailussa, hunaja kannattaa tuunata kisakuntoon kuin maatalousnäyttelyyn tuotava lehmä.

Tanskalaiset mehiläistarhaajat **Lars Fischer** ja **Zofuz Knudsen** tarjosivat Talvipäivillä hauskoja tarinoita Apimondia-konferensseista ja ennen kaikkea hyödyllisiä vinkkejä hunajakilpailuun osallistuville. Kaksikko tietää, mistä puhuu, sillä he ovat voittaneet kilpailun vuonna 2017. Sen jälkeen Knudsen on toiminut kilpailun tuomarina, ja hän arvioi hunajia myös ensi vuonna Kööpenhaminassa. Hän toivoi hunajia mukaan myös Suomesta. ”Kisaajia on toki paljon, mutta määrää ei kannata säikähtää. Joissain sarjoissa osallistujia on useita satoja, toisissa huomattavasti vähemmän”, hän kannusti.

VINKKI 1: Älä ota liian vakavasti

Kaksikon ykkösvinkki on, että kisa ei kannata ottaa liian vakavasti vaan koke-musten ja seikkailun kannalta. ”Kiovan Apimondiassa saimme hopeaa, ja minua harmitti hirveästi, ettemme voittaneet. Olin tosi hapan ja kiertelin kaupunkia kiu-kuissani”, Lars Fischer kertoi. Vasta puhelu vaimolle herätti miehen tajuamaan, miten hieno saavutus oli. Vaimo kun ei lainkaan ymmärtänyt, miten joku voi olla pettynyt hopeamitaliin.

VINKKI 2: Lue säännöt huolella

Fischer ja Knudsen varoittavat, että kilpailun säännöt ovat pitkät ja mutkikkaat. ”Mutta lue niitä kuin reseptiä. Se on osallistumisohje. On todella surullista, jos tuot paikalle kaksi purkkia, kun piti tuoda kolme.”

VINKKI 3: Valitse hunaja, josta pidät

Kilpailuhunajaksi kannattaa valita itselle mieleinen hunaja. ”Ehkä on kuitenkin hyvä, ettei hunaja ole todella erikoinen. Maun on hyvä olla tasapainoinen”, Knudsen totesi. Lisäksi hunajan kosteuspitoisuuden tulee olla kohdillaan. ”Sopivan kosteuden tunnistaa suussa. Jos hunaja on liian kuivaa, sitä pitää jauhaa suussa. Täydellinen kosteusprosentti on noin 17”, Fisher täydensi.

VINKKI 4: Näe vaivaa, poista roskat

Kilpailuhunajan eteen pitää tehdä käsityötä. Tärkeintä on, että hunajassa ei ole roskia. Roskaisia hunajia ei edes avata. Hunaja on siivöitävä tarkkaan, ja se kannattaa tarkastaa lopuksi roskien varalta vielä taskulampulla. Roskien poistossa voi käyttää pinsettejä tai ruiskua. ”Hunajakilpailu on vähän sama kuin maatalousnäyttely, jossa maanviljelijä pesee näyttelylehensä vaimonsa sampoolla”, Knudsen nauroi.

VINKKI 5: Kiteytä huolella, kova ei pärjää

Hunajan koostumus ja suutuntuma ovat tärkeitä. Kova hunaja ei pärjää kiteytettyjen sarjassa, tee siis kiteytys huolellisesti. Tanskalaiset käsittelevät hunajan viileässä ja kypsytävät sitten lämpökaapissa 24 tuntia. Kun kova hunaja on kerran pehmennyt, se ei kovetu enää.

VIRPI AALTONEN

Zofuz Knudsen (vas.) ja Lars Fischer ovat harrastetarhaajia Tanskan Fyniltä. Kaksikko tunnustautuu hunajanörteiksi. He ovat menestyneet Apimondian hunajakilpailussa monena vuonna ja voittaneet sen 2017 kiteytetyllä kevähunajallaan (kuva vasemmalla).

VINKKI 6: Vältä vaahto, puhkaise kuplat

Purkin tulee olla sopivan täysi, sen kaulassa ei saa olla hunajaa. Hunajan pinnan tulee olla kaunis ja tasainen, siinä ei saa olla vaahtoa tai kuplia. Siksi hunajaa ei tule purkittaa heti vaivaamisen jälkeen. Kiteytetystä hunajasta voi puhkaista mahdolliset kuplat vielä neulalla ennen kuin sen pinta on kovettunut.

Juokseva hunaja kannattaa pakata lämpimiin purkkeihin, se vähentää vaahtoa. Purkit voi täyttää piripintaan ja laittaa muovikalvon kiinni hunajaan kannen alle, jolloin hunajaan ei sekoitu ilmaa. Perillä ylimääräisen hunajan voi poistaa ruiskulla tai lusi-kalla ja siivota purkin kaulan.

VINKKI 7: Etiketit suoraan puhtaisiin purkkeihin

Mikäli kisapurkeissa on etiketit, laita ne samalle korkeudelle ja suoraan kaikissa purkeissa ja puhdista purkit myös ulkopuolelta. Lentomatalla hunaja kannattaa pakata ruumaan. Muista sulkea kannet hyvin! Matkalaukun läpivalaisussa hunaja näyttää usein räjähteeltä, joten laukku avataan miltei aina. ”Olemme laittaneet laukkuun siksi ison lapun: Hunajaa, menossa maailmanmestaruuskilpailuun. Näytteitä voi myös jakaa eri matkalaukkuihin siltä varalta, että kaikki eivät tule perille.”

Kaikkein tärkein vinkki!

Hanki pieni vihko, johon kirjoitat muistiin, mitä teit ja millainen lopputulos siitä syntyi. Jos hunaja on täydellistä, vihkosta näkee, miten se tuotettiin. Jos lopputulokseen ei ole tyytyväinen, näkee, mitä pitäisi tehdä toisin. ”Ainakin meidän on vaikea muistaa, mitä oikein viime vuonna teimme. Siksi meillä on muistin tukena punainen vihko. Joku voi toki käyttää tietokonettakin”, Fischer ja Knudsen nauroivat. ●

APIMONDIA KILPAILUHUNAJAT KÖÖPENHAMINAAN

Vuoden 2025 hunajakilpailun näytteet on tarkoitus tuoda suoraan kilpailupaikalle Kööpenhaminaan.

Apimondian hunajakilpailussa on nähty monenlaista toteutusta. Joskus hunajat on pitänyt lähettää kisaan kuukausia etukäteen laboratorio-kokeita varten, joskus analyysijä on tehty jälkikäteen. Chilen Apimondian kilpailutulosten varmistaminen vei puoli vuotta, maaliskuun puoliväliin asti. Tällainen toteutus on tietenkin aikamoinen pannukakku. Kööpenhaminassa voittajat halutaankin kutsua lavalle kaikkien eteen palkittavaksi jo itse tapahtumassa, ja siksi hunaja-analyysijä varten on suunniteltu varsinainen agenttioperaatio.

”Ajatuksenamme on, että kilpailuhunajat tuodaan paikan päälle Kööpenhaminaan, kolme purkkia kutakin kilpailuhunajaa. Saman tien kun näytteiden vastaanottoaika menee umpeen, vertailunäytteet pakataan autoon ja ajetaan Saksaan Bremeniin laboratorioon. Tuomarit aloittavat työnsä Kööpenhaminassa heti, ja aina kun yksi sarja on arvioitu, soitetaan Bremeniin, missä analysoidaan voittajien näytteet. Laboratorioissa työskennellään yötä päivää, jotta voittajat saadaan valittua ja voidaan pitää heille isot juhlat”, Zofuz Knudsen kuvaili tanskalaisten järjestäjien suunnitelmaa.

Suomalaisten tarhaajien kannalta suunnitelma merkitsisi, että kisaan voi osallistua kesän 2025 hunajilla, kun näytteitä ei tarvitse lähettää kilpailuun kuukausia etukäteen. Pieni varaus kannattaa kuitenkin vielä pitää tanskalaisten suunnitelman onnistumisessa.

TEKSTIT VIRPI AALTONEN

HYGGE APIMONDIA 2025

Tanskalaisten tavoitteena on luoda Kööpenhaminan Apimondiasta tunnelmaltaan mahdollisimman kotoisa.

Zofuz Knudsen ja Lars Fischer ovat mukana seuraavan Apimondia kongressin järjestelytoimikunnassa, ja he toivottivat kaikki suomalaiset tarhaajat lämpimästi tervetulleiksi Kööpenhaminaan syyskuussa 2025. ”Kongressissa tietenkin jaetaan tietoa, mutta tarkoitus on luoda tapahtumasta tunnelmaltaan mahdollisimman lämmihenkinen ja kotoisa”, Fisher totesi. Siis tanskalaisittain hygge!

Luvassa on ensin tietenkin avajaiset ja niiden kulttuurisuus. Kongressin käynnistettyä tieteellisiä luentoja on useampi sata, joista voi valita itseään kiinnostavat ja omaa mehiläishoitoaan tukevat aiheet. Luennoissa on hyvin käytännöllisiäkin teemoja. Messualueella eli ApiExpossa esitellään laajasti tuotteita ja verkostoidutaan. ”Kongressissa tärkeintä onkin tuoda alan ihmiset yhteen”, Fischer kuvaili. Se on areena, jossa saa puhua loputtomasti mehiläishoidosta ja sen erikoisuuksista.

Lisätietoa: apimondia2025.com

Zofuz Knudsen ja Lars Fischer muistuttivat, että World Beekeeping Awards- eli WBA-kilpailussa on hyvin monenlaisia sarjoja. Palkintoja jaetaan esimerkiksi vahataiteelle, hunajaviinille eli meadille, hunajatuotteille ja mehiläisalan keksinnöille. Kannattaakin tutkia sarjat tarkkaan ja miettiä, voisiko omaa osaamistaan näyttää jossain niistä.

Knudsen on toiminut kahdesti Apimondian hunajakilpailun tuomarina ja arvioi hunajia myös Kööpenhaminan Apimondiassa. Kuvat: Lars Fischer ja Zofuz Knudsen

Hunajan epäpuhtaudet

Hunajan pinnalla näkyvät siitepölyhippuset, vahamurut tai isommat epäpuhtaudet eivät houkuttele kuluttajaa. Roskia voi joutua pakkaukseen monessa tuotannon vaiheessa, joten hunajan käsittely vaatii tarkkuutta. Hunajan ja pakkausten säilytystilat voivat puolestaan vaikuttaa hunajan tuoksuun ja makuun.

Nailonsiivilä on edullinen ja kannattava hankinta. Siivilöinti poistaa hunajasta tehokkaasti pienetkin roskat. Siivilöity hunaja on helppo siirtää purkitusastiasta alahanan kautta varastoastioihin.

Hunajaan voi päätyä roskia sekä pesässä että hunajan käsittelyn aikana. Hyvin suuri osa niistä saadaan poistettua, kun hunaja siivilöidään huolellisesti linkouksen jälkeen. Jos hunajaan jää siivilöinnin jälkeen vielä paljon epäpuhtauksia, käytössä oleviin siivilöihin pitää kiinnittää erityistä huomiota. Alle kaksikymmentä euroa maksavalla nailonsiivilällä saadaan lingotusta, juoksevasta hunajasta pienetkin roskat hyvin pois.

Roskien poistossa selkeytysvaihe on tärkeä. Kun vastalingottua, siivilöityä hunajaa pidetään muutama päivä selkeytymässä linkoomossa huoneenlämmössä, hunajaan mahdollisesti jääneet pienet roskat ja kuorimavahamurut nousevat ilmakuplien mukana pintaan. Siitä ne on helppo poistaa kuorimalla. Siivilöinnin ja selkeytyksen jälkeenkin hunajaan saattaa jäädä vielä jonkin verran siitepölyhiukkasia. Ne eivät ole varsinaisia epäpuhtauksia, koska siitepöly kuuluu hunajaan, mutta nekin saattavat herättää kuluttajissa huolta ja kysymyksiä.

Suomen paras hunaja -kilpailussa joudataan vuosittain antamaan runsaasti huomautuksia näytteissä olevista roskista. Pahimmillaan ne saattavat pudottaa muutoin erinomaisen ja maultaan mielenkiintoisen hunajan loppukilpailusta. Myös monta kunniakirjaa jää vuosittain antamatta liian suuren roskamäärän (yli 10 pientä roskaa) takia.

Huomiota käsittelytilaan ja -vaatetukseen

Joskus hunajapurkeista löytyy myös suuria roskia, useimmiten kuituja tai karvoja. Syynä tähän voivat olla puutteet purkitus-tilan tai pakkausten puhtaudessa, purkustilaan päässeet lemmikit tai purkittajan vaatetus. Hunajan pakkausolosuhteisiin täytyykin kiinnittää huomiota. Hunajaa tulee purkittaa puhtaassa, pölyttömässä tilassa, johon lemmikeillä ei ole pääsyä. Purkustilanteessa on hyvä pitää hiukset kiinni tai käyttää suojalakkaa. Lisäksi tulee pukeutua sellaisiin vaatteisiin, joista ei irtoa nukkaa tai kuituja, sillä muutoin purkin kanta suljettaessa hunajan pinnalle saattaa imeytyä ilman mukana roskia. Ilmassa leijuvat epäpuhtaudet tarttuvat myös helposti sähköisiin muovipurkkeihin.

Roskien tarkkailun varalta purkustilaan tulee järjestää hyvä valaistus ja tarhaajan tulee tarvittaessa pitää lähilukulasit päässä. Näin havaitaan mahdolliset purkien pohjalla olevat roskat ennen purkistusta sekä purkituksen aikana purkkeihin joutuneet roskat. Näkyvät roskat on helppo poistaa ennen kansien sulkemista.

Juoksevassa hunajassa näkyy joskus mustia pisteitä, jotka eivät nouse hunajaa seisotettaessa pintaan. Ne saattavat olla kalkkisikiön itiöpesäkkeitä. Toisinaan runsas savuttimen käyttö ja sen nokeavat polttoaineet saattavat aiheuttaa nokihiu-

kasten sekoittumista hunajaan. Nokihiuksaset eivät aina jää hunajasiivilöihin, ja myös ne saattavat näkyä hunaja-astiassa mustina pisteinä.

Sivumakuja säilytystiloista tai savuttimesta

Hunajapurkkeja saatetaan joskus säilyttää tiloissa, joissa on ikävä haju. Tällainen tila voi olla esimerkiksi kylmä varasto tai kellari. Varastotilan hajut tarttuvat harmillisesti myös tyhjiin pakkauksiin ja siitä hunajaan. Virhemakuja voi tulla hunajaan varastotilasta myös silloin, jos hunajapakkaukset eivät ole riittävän tiiviisti suljettuja. Vuositain kilpailuhunajistakin löytyy muutama näyte, jossa on tällainen selkeästi purkin mukana tuleva virrehaju tai -maku. Liiallinen savuttimen käyttö hunajaa korjattaessa voi myös aiheuttaa hunajaan ikävän sivumaun ja tuoksun. Lisäksi virhemakuja saattavat aiheuttaa käsittelyastioiden tai varastotankkien metalliosat.

Jos haluaa pakata hunajaa kierrätyspurkkeihin, tulee käyttää vain sellaisia pakkauksia, joissa on ollut hunajaa. Näin vältetään muiden elintarvikkeiden, kuten etikäsäilykkeiden, hajuilta ja mauilta hunajassa. Uusien kansien käyttö kierrätyspurkeissa on paras vaihtoehto. ♦

TEKSTI ANNELI SALONEN
KUVAT TARJA OLLIKKA

ROSKIEN JA VIRHEMAKUJEN EHKÄISEMINEN

- Hunaja siivilöidään ja selkeytetään roskattomaksi.
- Hunajaa käsitellään ja säilytetään puhtaassa, pölyttömässä ja hajuttomassa tilassa.
- Tyhjät pakkaukset säilytetään suojattuina puhtaassa, hajuttomassa tilassa ja pakkausten puhtaus varmistetaan ennen purkitusta.
- Purkitusvaiheessa käytetään nukkaamattomia, puhtaita vaatteita tai suojavaatteita, hiussuojaa ja tarvittaessa lukulaseja.
- Varastointi- ja käsittelyastiat ja -laitteet ovat elintarvikelaatuista muovia tai ruostumatonta terästä.
- Kierrätettäviä purkkeja käytettäessä käytetään kuitenkin uusia kansia.
- Minimoidaan savuttimen käyttö hunajan korjuun aikaan.

Mehiläistarhaajien tulee kiinnittää huomiota hunajan puhtauteen. Runsaasti epäpuhtauksia sisältäneen hunajapurkin ostaja ei välttämättä palaa hunajahyllyn ääreen.

KUKA TUOTTAÄ SUOMEN PARHAAN HUNAJAN 2024?

Suomen paras hunaja -kilpailu käydään jälleen ensi syksynä. Kilpailun voittajat valitaan Sadonkorjuuseminaarissa 26. lokakuuta.

Kilpailupurkin on oltava läpinäkyvä, pyöreäkyllinen ja tilavuudeltaan 500 g hunajaa vetävä lasipurkki, jonka korkeus on 10 cm. Kilpailupurkkeja myydään mehiläistarvikeliikkeissä.

Suomen paras hunaja -kilpailu toteutetaan jälleen, kun satokausi on paketissa ja hunajat purkissa. Kisanäytteet tulee toimittaa esiraadin arvioitavaksi SML:n toimistolle Helsinkiin 13.10. mennessä. Kilpailunäytteeksi riittää yksi 500 gramman purkillinen hunajaa.

Kilpasarjat ovat juokseva, kiteytetty sekä lajihunaja. Lajihunajia ovat yksikukkahunajien lisäksi tietyltä maantieteelliseltä alueelta tai tiettyyn vuodenaikaan kerätyt hunajat. Lajihunaja-sarja jaetaankin yksikukkahunajiin ja aluehunajiin, mikäli näytteitä on riittävästi molempiin sarjoihin. Hunajan on oltava kesän 2024 satoa, eikä sen rakennetta saa parantaa lämmittämällä.

Kilpailupurkki kaikilla sama

Kilpailuun osallistuminen maksaa 25 euroa/hunajanäyte, ja osallistua voivat kaikki vuoden 2024 jäsenmaksun maksaneet SML:n jäsenet. Kilpailuhunaja tulee pakata läpinäkyvään, pyöreäkylliseen ja tilavuudeltaan 500 grammaa hunajaa vetävään lasipurkkiin. Kaikkien purkkien tulee olla samanlaisia, jotta hunajat eivät ole yhdistettävissä niiden tuottajiin.

Aistinvaraiseen arviointiin perehtynyt raati valitsee loppukilpailuun jokaisesta sarjasta 5–10 parhaaksi katsomaansa hunajaa. Kunkin sarjan voittajan ja Suomen parhaan hunajan valitsee seminaariyleisö, joka arvioi loppukilpailuun päässeitä hunajia ja äänestää niistä mielestään parhaat.

Paikallisyhdistyksille oma sarja

SML:n laatuvaliokunta toivoo, että mahdollisimman moni paikallisyhdistys järjestää oman Paras hunaja -kilpailunsa ja toimittaa purkin (500 g lasipakkaus) voittajahunajaa joko SML:n toimistolle tai suoraan Sadonkorjuuseminaariin. Paikallisyhdistysten hunajat muodostavat oman sarjansa, jonka voittaja palkitaan parhaana paikallisyhdistyshunajana. Kisa on yhdistyksille maksuton.

Pesien vienti kasvihuoneeseen on hyvä ajoittaa niin, ettei työntekijöitä ole paikalla pesien siirron ja puhdistuslennon aikana. Pesät vietiin siksi paikoilleen illalla istutus-työn jälkeen.

Pesävaakojen avulla voidaan seurata mehiläispesän lämpötilaa ja painoa kokeen aikana.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Luke LUONNONVARAKESKUS

Miten onnistuu mehiläis-pölytys maaliskuussa?

Tänä keväänä *Kotimaisia pölyttäjiä kaupallisille puutarhavihjelville* -hankkeen kokeissa selvitetään, miten mehiläiset saadaan aktivoitua pölytystehtäviin, kun pölytystarve alkaa jo maaliskuun loppupuolella. Kokeita varten mehiläispesiä vietiin maaliskuun alussa kasvihuoneisiin Sauvossa ja Suonenjoella.

Mehiläisten aktivointikoe aloitettiin maaliskuisena sunnuntai-iltana Suonenjoella Metsäpellon mansikat Oy:n kasvihuoneella. Kasvihuoneeseen oli istutettu mansikat aiemmin samalla viikolla, enää puuttuivat pölyttäjät. Pesät siirrettiin illalla, jotta lämpötilaero ulko- ja sisätilan välillä olisi mahdollisimman pieni ja jotta mehiläiset pysyisivät rauhallisempina. Mehiläisten kokema lämpötilamuutos siirtovaiheessa oli noin 15 astetta.

Paikallinen mehiläistarhaaja **Nina Määttä** toi pölytystöihin kaksi italialaista mehiläisyhteiskuntaansa, jotka punnittiin ennen kasvihuoneeseen vientiä. Samalla kasvihuoneeseen asennettiin kasvihuonekäyttöön tarkoitetut mehiläispesätelineet, jotka on kehitetty yhteistyössä Savonian ammattikorkeakoulun metallikonepajan kanssa. Kokeessa testataan myös telineiden toimivuutta.

Mehiläisten käyttäytymistä seurataan eri tavoin

Kokeissa selvitetään, kuinka pesät kehittyvät, kun ne viedään suoraan maaliskuun pakkasista kasvihuoneen lämpöön. Siksi Metsäpellon mansikat Oy:n yrittäjä **Jussi Huttunen** asensi yhden pesän edustalle valvontakameran, jolla lentoliikennettä voidaan seurata etänä.

Kasvihuoneelle viennin jälkeen pesät saivat olla rauhassa muutaman päivän, sitten ne avattiin ja tarkastettiin. Pesistä tutkittiin mehiläisten, sikiöinnin ja ruoan määrää. Samalla hanketyöntekijä **Claude Flenner** asensi pesien alle BEEP-pesävaat, jotka keräävät tietoa pesien sisälämpötilasta, painosta ja mehiläisten tuottamista äänistä.

Pesätarkastus paljasti emojen aloittaneen muninnan. Molemmista löytyi jopa hieman peittosikiöitä. Pesätarkastajat pääsivät myös todistamaan uuden kasvihuonemehiläisen syntymää!

Maamerkit ja lisäruoka apuna aktivoinnissa

Alankomaalaisen pölytysasiantuntija **Jozef van der Steenin** mukaan mehiläisten aktivoituminen talvipallosta pölytysvalmiuteen voi viedä Suomen oloissa ainakin kaksi viikkoa. Kokeissa selvitetään, kuinka nopeasti kasvihuoneeseen siirron jälkeen puhdistuslento tapahtuu sekä milloin emo aloittaa aktiivisen muninnan ja työläiset pölytystyön. Tulokset auttavat optimoimaan pesien siirtoajankohtaa tulevaisuudessa.

Kasvihuoneissa usein käytetty polykarbonaattimuovi suodattaa auringonvalosta UV-säteet, joita mehiläiset käyttävät suunnistuksessa. Värikkäät ja sopivasti sijoitetut maamerkit kuitenkin ehkäisevät niiden eksymistä. Vaikka Suonenjoen kasvihuoneen materiaali on UV-säteitä läpäisevää, laitoimme varmuuden vuoksi värikkäät kangaspalat kunkin pesän yläpuolelle.

Merkeistä huolimatta pesätarkastuskäynnillä havaittiin pesien vierellä jonkin verran eksyneen oloisia mehiläisiä, jotka autettiin takaisin pesään. Valvontakamerakuvasta onneksi näkyy, että mehiläisiä lentää myös takaisin pesään. Varmuuden vuoksi pesiin kuitenkin lisätään uudet suunnistusta helpottavat merkit lentoaukkojen tuntumaan.

Tarkastuksessa koepesiin laitettiin siitepölykakkuja. Ennen kuin mansikat alkavat kukkia kunnolla, mehiläisten siitepölyvarastoja onkin tarpeen tullen täydennettävä, jotta sikiöinti ei kärsi. Kun pölytyskausi lähestyy, on toisaalta varmistettava, ettei pesissä ole liikaa siitepölyä, jotta mehiläiset motivoituvat hakemaan sitä mansikoilta. Mehiläisille voidaan antaa myös sokerivetä tai sokeritaikinaa, jos se loppuu kesken.

Aktivointikokeet päättyvät, kun mansikan ensimmäinen kukintahuippu saavutetaan huhtikuussa. Mehiläiset jäävät kasvihuoneisiin kesäksi, ja aktivointikokeista siirrytäänkin suoraan pölytyskokeisiin. ●

TEKSTI ANNA-MARIA BORSHAGOVSKI

Suomalaisen mehiläishoidon syvin olemus

Tuoreessa kyselyssä selvitettiin, miten mehiläishoitoa meillä toteutetaan. Vaihtelua on runsaasti, mutta kyselystä piirtyi myös kuva suomalaisesta perusmehiläishoitajasta.

SML toteutti maaliskuussa kyselyn, jossa kartoitettiin suomalaisten mehiläishoitajien tarhauskäytäntöjä. Kysymyksiä oli kahdestatoista eri aihealueesta. Kyselyyn vastasi 184 mehiläistarhaajaa, suunnilleen yhtä monta miestä kuin naista. Vastaajista 70 prosenttia oli iältään 30–64-vuotiaita. Kolmannes vastaajista oli Uudeltamaalta tai Varsinais-Suomesta, mutta vastauksia saatiin kaikista maakunnista. Vastaajista noin puolet oli harrastetarhaajia. Lisätuloa mehiläistarhauksesta ilmoitti saavansa 37 ja merkittävää lisätuloa 8 prosenttia vastaajista. Ammattilaisia oli 4 prosenttia.

Italialaisia mehiläisiä yli puolella

Ylivoimaisesti yleisin Suomessa tarhattava mehiläisrotu näyttää kyselyn mukaan olevan italialainen mehiläinen. Sitä kasvattaa yli puolet tarhaajista. Krainilaisia (15 %) ja buckfast-mehiläisiä (13 %) tarhataan suunnilleen yhtä paljon. Tummia mehiläisiä oli vain runsaalla kolmella prosentilla vastaajista, lisäksi osa ilmoitti mehiläistensä olevan sekarotuisia.

Suurin osa tarhaajista (79 %) ostaa emoja ainakin joskus emonkasvattajilta. Usein emoja sekä ostettiin että tuotettiin omilla tarhoilla. Noin kolmannes kertoi kasvattavansa emoja itse ja nelisenkymmentä prosenttia antavansa pesiensä vaihtaa emot. Tuontiemoihin turvautui 11 prosenttia vastaajista.

Tarhapaikka löytyy yleensä helposti

Lähes 70 prosenttia vastaajista totesi, että tarhapaikkoja on helppo löytää. Ongelmia tarhapaikan löytämisessä oli ollut 16 prosentilla vastaajista. Syiksi mainittiin, että alueella on paljon

tarhausta, ei tunneta maanomistajia, sopivia autolla tavoitettavia paikkoja ei ole, ihmiset pelkäävät taajama-alueilla mehiläisiä tai alueella on karhuja. Vain yhdellä vastaajalla oli maksullinen tarhapaikka.

Tarhapaikkojen määrä tarhaajaa kohti vaihteli yhden ja kuudenkymmenen välillä. Vastaajista 45 prosentilla oli vain yksi tarhapaikka. Kaukaisimmat tarhat sijaitsivat 450 kilometrin päässä mehiläistarhaajan kotipaikalta, eli tarhaajilla saattoi olla mehiläispesiä esimerkiksi kesämökillä hyvinkin kaukana kotoa. Vastaajista 23 prosentilla oli mehiläistarhoja taajama- tai kaupunkialueella. Joillakin paikkakunnilla näistä tarhapaikoista pitää tehdä ilmoitus kunnalle. Vastaajista 17 prosenttia kertoi, että heitä on pyydetty tuomaan mehiläispesiä jonkin hyönteispölytystä tarvitsevan kasvin läheisyyteen.

Pölytyspalvelua teki alle 10 prosenttia vastaajista. Siirtojen raskaus, ajanpuute, muiden tarhaajien aktiivisuus pölytyspalveluiden tarjoamisessa, pelloilla tehtävät kasvin suojeletoimet sekä sopivan siirtokaluston puute mainittiin syiksi siihen, että siirtohoitoa ei tehdä. Pidempiaikaiset pölytyspalvelusopimukset tekisivät myös toiminnasta houkuttelevampaa. Vastaajien joukossa oli vain muutama lajihunajan tuottaja. Lajihunajien tuotantoa kohtaan olisi enemmänkin kiinnostusta, jos sopivia keruupaikkoja olisi tiedossa.

Osa tarkastaa pesät hyvinkin usein

Tarhakäyntien määrä vuodessa vaihtelee tarhaajakohtaisesti paljon – kahdeksasta jopa kolmeenkymmeneen kertaan vuodessa. Keskimäärin tarhaajat kävivät pesillä 17 kertaa vuodessa. Yli 50 mehiläispesän omistajilla on 10–60 tarhapaikkaa, jolloin hoitokierroksen pituus voi olla 16–350 kilometriä ja se saattaa viedä useamman päivän.

Sähköaita karhujen varalta oli 33 vastaajan tarhoilla, kahdeksalla oli aidat kaikilla tarhoilla. Keskimäärin ylläpitoaika oli noin kolme tuntia vuodessa tarhaa kohti. Noin 80 prosentilla vastaajista ei ollut karhuja tarhausalueellaan tai ne eivät olleet tehneet vahinkoja pesille.

Kaikki tehdään mielellään itse

Mehiläishoitajat haluavat tehdä asiat itse. Tämä näkyy sekä linkouksesta että ruokinnasta annetuista vastauksista. Vastaneista 88 prosentilla on oma linko ja tila linkoukselle. Vain kuusi prosenttia käyttää linkoomopalveluita. Myös ruokintasokeri tehdään pitkälti itse: vain neljännes vastaajista ostaa valmista sokeriliuosta ruokintaan ainakin toisinaan. Ylivoimaisesti yleisin ruokintatapa on laatikkoruokinta.

Kevätruokinta on kyselyn mukaan yllättävän yleistä, sitä tekee 63 prosenttia vastaajista tarvittaessa. Yleensä ruoka tarjotaan sokeritaikinana. Monet kertoivat antavansa keväällä pesiin myös edellisen kesän ruokakakkuja tai siitepölykakkuja. Keväällä siitepölyä tai muuta proteiiniiruokaa antaa 8 prosenttia vastaajista.

Kakusto romutetaan yleensä siksi, että kakku on tumma tai se on mennyt rikki. Kuten muutkin työt, romuvahansulatus tehdään pitkälti omatoimisesti (69 %). Lähes puolet vastaajista kierrättää puukehiä keittämällä niitä lipeäliuoksessa. Myös puukaluston liekittäminen ja Virkon-S-käsitteily mainittiin kaluston puhdistuksen yhteydessä. Muutama vastaaja romuttaa joka vuosi kaikki lingotut kehät ja laittaa pesiin vain pohjukkeita.

Kynä ja paperi suosituin pesäkirjanpitosovellus

Tarhamuistiinpanot tehdään edelleen valtaosin paperille (76 %). Muita muistiinmerkitsemistapoja ovat sähköisen excel-taulukon käyttö tai tekstin ja valokuvien tallennus puhelimeen. Pesäkorttisolvellusta käytti vajaa viidennes. Joillakin on käytössä vielä vanha menetelmä merkata pesän tilanne pesän katon päälle laitettavan painon avulla. Jos paino on väärässä asennossa, tarhaaja tietää pesässä olevan jotain tarkkailtavaa.

Yleisimpiä pesien digiseurantatapoja olivat vaakapesätietojen seuranta SML:n sivuilta (19 %). Myös liiton karhuvahinkokarttaa seurataan. Lisäksi muutamilla vastaajilla oli käytössä Hivelog- tai jokin muu pesäkorttisolvellus, oma pesävaaka, riista- tai valvontakamera tai pesän lämpötilan mittalaite. ●

TEKSTI ANNELI SALONEN

TARJA OLLIKKA

Yleisin Suomessa tarhattava rotu on italialainen mehiläinen. Lähes 80 prosenttia tarhaajista ostaa emoja kasvattajilta, mutta moni tuottaa emoja lisäksi omilla tarhoillaan.

Pesäkalusto

Materiaali	
Puinen pesäkalusto	33 %
Kevytpesät	43 %
Molempia materiaaleja sekaisin	24 %
Laatikoiden koko	
Langstroth	43 %
Farrar	33 %
Käyttää molempia laatikkokokoja	21 %
Joku muu	3 %

Talveuttaminen

Talveutukseen annettu tila	
Talveutan pesät yhdellä laatikolla	47 %
Talveutan pesät kahdella laatikolla	66 %
Talveutukseen käytetty kalusto	
Talveutan Langstroth-laatikoilla	54 %
Talveutan Farrar-laatikoilla	39 %
Talveutan Lg+F-yhdistelmällä	9 %
Talveutan pesiä myös sisällä	5 %

VIRPI AALTONEN

Alle 10 prosenttia tekee pesäntuotteista jatkojalosteita. Tuotteista mainittiin esimerkiksi hunajaa sisältävät voiteet, nahkarasvat, sytykepalat, propolisuute, perga, hunajainen sinappi tai marinadi, maustetut hunajat sekä hunajaiset marjahyytelöt. Pari vastaajaa kertoi lopettavansa jatkojalostamisen uuden pakkausten tuottajavastuulain takia.

Perustarhaaja

Jari Hankela, 39, vastaa monella tapaa liiton tarhauskyselyn antamaa kuvaa suomalaisesta keskivertomehiläistarhaajasta. Saammeko esitellä siis perustarhaajan.

JEMINA JASKARI

”Aloitin tarhauksen **viitisen vuotta** sitten. Olen vähän sellainen hurahtaja. Laitoin hunajaa teehen, ja pohdin, voisikohan tätä tuottaa itse. Löysin **mehiläishoitokurssin**, ilmoittauduin, ja siitä se lähti.

Tarhaan mehiläisiä **Espoon Sunassa** lähellä kotiani. Pesien piti alun perin tulla kotipihalleni, mutta Espoon kaupunki keksi tuolloin säännön, jonka mukaan tarha ei saa olla sataa metriä lähempänä koulua. Kiersin paikkoja, jotka täyttäisivät kurssilla saadut hyvän tarhapaikan vaatimukset ja löysin nykyisen paikan. Maksan tarhapaikasta vuokraa Espoon kaupungille 60 euroa vuodessa.

Aloitin tarhauksen **italialaisilla mehiläisillä**, jaokkeella ja parvella, ja joka vuosi tarhaus on kasvanut yhdellä pesällä. Nyt **pesiä on kuusi**. Kalustona minulla on **farrarin kevytpesät** oikeastaan siksi, että koulutajani käytti niitä. Asun rivitalossa, ja varastotilaa on todella vähän, myös se on vaikuttanut valintoihini. Käytän Mettälän kehää, ja siksi minun ei ole tarvinut ostaa mitään kehälankojen viritysvälineitä. Haluan pitää tarhauksen mahdollisimman yksinkertaisena ja edullisena.

Emoja olen ostanut kasvattajilta, mutta viime vuosina ne ovat saaneet paritua vapaasti. Nyt osa pesistä on vähän kiukkuisia ja aion ostaa uudet emot muihin paitsi yhteen pesään, jossa on todella lempeät mehiläiset.

Hunajaa tulee noin **40 kg pesää kohti**. Olen saanut sen myytyä laittamalla tarhalle kyltin, jossa kerrotaan, että hunajaa on tarjolla ja mainostamalla paikallisissa Facebook-ryhmissä. Myyn hunajan Lähiniityn-purkissa ja puristepulloissa yksinkertaisuuden vuoksi ja pitääkseni **kulut pieninä**.

Koska minulla on rajallisesti tilaa, korjaan sadon kolmesti kesässä. Linkonikin, **kuuden Farrar-kehän sähkölinko**, on valittu sen mukaan, että se mahtuu pieneen tilaan. Tällaiselle harrastajalle tarhauksen vaatima tila on isoin haaste, ajankäyttö toinen. Kolmas oli alkusijoitus, joka ratkesi niin, että sain kouluttajalta ensimmäiset pesäni. Parin vuoden päästä tein niistä jaokkeet, jotka annettiin Stadin tarhaajien stipendinä seuraavalle aloittajalle. Minusta stipendipesät on hieno juttu, joka kannattaisi kopioida muihinkin yhdistyksiin.

Harrastuksen suola on se, kun alkaa oppia ja huomaa tehneensä oikeita ratkaisuja. Kun sain esimerkiksi harhautukset onnistumaan, eivätkä pesät parveilleet. Myös hyvä palaute asiakkailta kannustaa. Minulta on kysytty, mitä teen toisin, kun hunajani on niin hyvää.

Minussa on vähän pellepelottoman vikaa. Olen sellainen luova laiska ja kehitän metodeja, jotta tarhaus olisi helpompaa. Kehitin esimerkiksi oman puristimen kuorimavahoille sekä metodin, jolla kiinnittää pohjukkeet kehiin ilman vahaa: 15–20-senttiset grillitikut pitävät vahalevyn Mettälän kehissä kätevästi paikallaan.” ●

TEKSTI VIRPI AALTONEN

SUOMALAINEN KESKIVERTOMEHILÄISTARHAAJA

- on yli kolmekymmenvuotias henkilö Uudeltamaalta tai Varsinais-Suomesta
- on harrastajatarhaaja, jolla on 1–10 mehiläispesää yhdellä mehiläistarhalla
- tarhaa alueella, jossa ei ole karhuja, tai karhut eivät ole vahingoittaneet pesiä
- tarhaa Langstroth-kokoisella kevytpesäkalustolla italialaisia mehiläisiä
- ostaa emot emonkasvattajalta
- tekee pesämuistiinpanot paperille
- valmistaa sokeriliuoksen ruokintaan itse
- omistaa hunajalingon
- talveuttaa mehiläiset kahdella Langstroth-laatikolla
- romuttaa kakustoa sitä mukaan, kun se muuttuu tummaksi tai rikkoutuu
- osallistuu ainakin ajoittain paikallisyhdistyksen toimintaan
- lukee Mehiläinen-lehteä ja etsii mehiläisiin liittyvää tietoa hunaja.net-sivuilta.

TARJA OLLIKKA

Pollineringstjänsten på Åland

Fruktodlare på Åland känner till nyttan av pollineringstjänst.

Cirka 70 % av den totala äppelproduktionen i Finland odlas på Åland men här odlas även päron, plommon, hallon, jordgubbar och andra bär. Vi erbjuder pollineringstjänster till våra fruktodlare och tack vare detta ökar skörden per hektar. Under hösten gjorde vi en förfrågan åt biodlare och fruktodlare om hur pollinerings-tjänster fungerar.

Olika biodlares kupor i samma trädgårdar

Undersökningen genomfördes bland sex fruktodlare och sex biodlare som erbjuder betalda pollineringstjänster. Intervjuade biodlare äger 16–80 bikupor. Tre av dom använder alla sina bisamhällen för pollinering och tre bara en del. Intervjuade odlare har inga egna bikupor för pollinering men det finns även odlare på Åland som äger bikupor enbart för pollinering. Enskilda odlare har cirka två bikupor per hektar för pollinering även om det rekommenderade antalet kupor för vissa växter är högre. På Åland pollineras det mest äppel men det finns även lite pollinering av päron, plommon och hallon.

I vissa fruktträdgårdar finns bikupor från flera biodlare som känner varandra personligen. Avståndet mellan kuporna är 0–500 m. På Åland står nästan alla bikupor som erbjuder pollineringstjänster på plats året runt. Pollinering är en betald tjänst. Tidigare sattes priset för pollinering som ett fast belopp men för närvarande

förhandlar biodlaren priset för pollinering med fruktodlaren. Vissa biodlare tycker att priset på pollinering är rimligt, men vissa är missnöjda med ersättningen.

Bin måste tas i beaktan redan vid etablering av trädgårdar

Ur de flesta biodlares synvinkel skulle samarbetet och kommunikationen kunna förbättras. Det är nödvändigt att tänka på beredningen och placeringen av binas livsmiljöer redan vid etablering av nya fruktträdgårdar. Ur fruktodlarnas perspektiv fungerar samarbetet bra och de är medvetna om binas betydelse i fruktträdgårdar och deras positiva påverkan på skörden. Även vid planeringen av en ny fruktträdgård tar de i beaktan antalet bikupor som kommer att behövas.

Biodlarna tänker att det är nödvändigt att utveckla kommunikationen med odlarna och försöka höja priset på pollinering. Inkomsten från pollineringen är viktig speciellt för biodlare som får sin huvudsakliga inkomst från biodlingen. Biodlarna ser också ett problem med att många biodlare inte är intresserade av att erbjuda pollineringstjänster. Så vi måste fundera på hur samarbetet mellan biodlare och fruktodlare skall fortsätta.

TEXT MARCELA SUCHA, ÅLAND

Pölytyspalvelua Ahvenanmaalla

Ahvenanmaan hedelmänviljelijät tuntevat mehiläispölytyksen hyödyt.

Mehiläistarhaaja **Marcela Sucha** teki SML:n pyynnöstä kyselyn Ahvenanmaan hedelmänviljelijöille ja mehiläistarhaajille alueella toteutettavasta pölytyspalvelusta. Noin 70 prosenttia kotimaisista omenoista kasvatetaan Ahvenanmaalla. Niiden lisäksi alueella tuotetaan päärynöitä, luumuja, vadelmia, mansikoita ja muita marjoja. Syksyllä 2023 toteutetussa kyselyssä selvitettiin pölytyspalvelujen toimivuutta ja mehiläistarhaajien ja hedelmänviljelijöiden tyytyväisyyttä palveluun.

Usean tarhaajan pesiä samoilla viljelmillä

Kyselyssä haastateltiin kuutta hedelmänviljelijää ja kuutta pölytyspalveluja tarjoavaa mehiläistarhaajaa. Mehiläistarhaajat omistivat kukin 16–80 pesää, ja kolmella tarhaajista oli pelkästään pölytyspesiä. Kyselyyn vastanneilla viljelijöillä ei ollut omia mehiläispesiä, vaikka Ahvenanmaalla viljelijät saattavat pitää itsekin mehiläisiä pölytystä varten. Viljelmillä pölytyspesiä on keskimäärin kaksi hehtaaria kohden, vaikka joillakin kasveilla suositeltu pesämäärä olisi suurempi. Pölytyspalvelua toteutetaan enimmäkseen omenatarhoilla mutta myös päärynä-, luumu- sekä vadelmaviljelmillä.

Ahvenanmaalla samalla viljelmällä saattaa joskus olla usean tarhaajan pesiä. Yhteistyö onnistuu, sillä tarhaajat tuntevat toisensa.

Tarhojen välimatka on 0–500 metriä, ja lähes kaikki pölytyspesät ovat pysyvillä tarhapaikoilla ympäri vuoden. Ahvenanmaalla pölytyspalvelu on maksullista. Aiemmin pölytyspalvelulle sovittiin vakihinta, mutta nykyään mehiläistarhaajat neuvottelevat hinnan hedelmänviljelijöiden kanssa tapauskohtaisesti. Osa tarhaajista pitää hintaa kohtuullisena, jotkut ovat korvaukseen tyytymättömiä.

Mehiläiset huomioon jo hedelmätarhoja perustettaessa

Yhteistyö tarhaajien ja viljelijöiden kesken sujuu pääosin hyvin, vaikka tarhaajat arvioivat, että viestintää viljelijöiden kanssa pitäisi parantaa. Lisäksi mehiläisten elinympäristöä ja pesien sijoittelua viljelmille tulisi miettiä jo hedelmätarhojen perustamisvaiheessa. Viljelijät ovat tietoisia mehiläisten vaikutuksesta satoon, ja he ottavat pölytyspalvelun tarpeen kasvun huomioon uusia hedelmätarhoja perustaessaan.

Pölytystyöstä saatu tulo on tärkeää erityisesti päätoimisille mehiläistarhaajille. Heidän mielestään olisikin tärkeää kehittää yhteistyötä viljelijöiden kanssa ja nostaa pölytyspalvelun hintaa. Monet tarhaajat eivät ole kiinnostuneita pölytyspalvelusta, mikä nähdään mehiläishoitoyhdistyksessä haasteena. Onkin pohdittava, miten tarhaajien ja viljelijöiden yhteistyö saadaan jatkamaan sujuvana.

KÄÄNNÖS ANNELI SALONEN

VIRPI AALTONEN

FÖREKOMSTEN AV AMERIKANSK YNGELRÖTA I ÅLÄNDSKA BISAMHÄLLEN

I höstas genomfördes en undersökning av amerikansk yngelröta på Åland. Spår av yngelröta hittades inte, men senare hittades yngelröta hos en biodlare som inte deltog i undersökningen. Förhoppningen är att renoveringen ska förhindra spridningen av sjukdomen.

År 2023 fick biodlare på Åland möjlighet att delta i ett projekt om förekomsten av sporer av amerikansk yngelröta i deras bikupor. Honungsproven testades med avseende på förekomst av sporer av bakterien *Paenibacillus larvae* som orsakar sjukdom. Deltagandet i projektet var frivilligt och kostnadsfritt.

Totalt 16 biodlare från olika håll i Åland deltog i projektet. Önskemålet var att proverna togs direkt från yngellådan. Det var också möjligt att lämna ett prov taget från skatllådan eller från honung på burk, eftersom man invintrar bisamhällen i slutet av juli och augusti och biodlaren vill kanske inte störa de invintrade bina. Proven skickades till Livsmedelsverkets laboratorium i Kuopio där man konstaterade att alla prov var negativa. Med tanke på antalet aktiva medlemmar i vår förening anser vi att antalet prov är representativt, även om vi hade hoppats på ett större intresse. Intressant nog, 2021–2022 testades Åland för förekomst av yngelröta och prov togs från cirka 800 bikupor. Även i detta fall var proven negativa.

Trots dessa tester hittade vi ett par bikupor med kliniska symtom på yngelröta hösten 2023. Ägaren informerades om saneringsmetoden och vi hoppas att smittan inte sprider sig ytterligare. Därefter analyserade vi proven från 44 bikupor från det omgivande området och de var negativa. Trots de negativa testerna oroar upptäckten av kliniska symtom oss. Därför kommer vi definitivt att fortsätta testa misstänkta bikupor och vår förening fortsätter att utbilda våra medlemmar i frågan om bisjukdomar. ●

TEXT MARCELA SUCHA, ÅLAND

Keskimääräinen suositeltu pesämäärä / ha I medeltal rekommenderad mängd av bisamhällen / ha

Omena / Äppel	3,6
Päärynä / Päron	3,4
Mustaherukka / Svarta vinbär	4,5
Punaherukka / Röda vinbär	3,0
Pensasmustikka / Buskblåbär	4,5
Vadelma / Hallon	2,0
Mansikka / Jordgubbe	8,6

Lähde: Salla Holopainen, heinäkuu / juli 2020 (hunaja.net/polytys/viljelijalle)

Valokuva- kilpailu vireille

TARJA OLLIKKA

Liitto järjestää tänä vuonna valokuvakilpailun, joka ratkeaa Sadonkorjuuseminaarissa. Nyt tarhaajilla on tilaisuus esitellä paras, hauskin, luovin tai kaunein mehiläisaiheinen otoksensa.

SML käynnistää huhtikuussa mehiläisaiheisen valokuvakilpailun, joka huipentuu Sadonkorjuuseminaarissa. Edellisestä valokuvakilpailusta on nyt kymmenen vuotta, ja aika uudelle kisalle tuntui otolliselta, kun puhelinten kamerat ovat kehittyneet huomasti ja tarhauksen ja mehiläisten puuhien dokumentointi on yleistynyt.

Kilpailusarjat ovat: 1. Tarhamehiläiset, 2. Mehiläistarhaus sekä 3. Hunaja ja mehiläispesän tuotteet. Sarjojen rajat ovat liikkuvat, mutta ensimmäiseen sarjaan voi laittaa esimerkiksi kuvia mehiläisistä mehiläiskasveilla, juomassa tai puuhailemassa pesässä. Toisessa saa katsoa aihetta halutessaan hyvinkin luovasti ja kuvata tarhaa, tarhaajaa, työskentelyä pesällä tai vaikkapa linkoomossa. Hunaja ja mehiläispesän tuotteet -sarjaan saa pesäntuotteiden lisäksi kuvata myös hunajaisia ruokia ja leivonnaisia, kunhan hunaja on kuvassa jollain lailla mukana.

Kuvat perille syyskuun loppuun mennessä

Kilpailukuvat tulee lähettää 30.9. mennessä SML:n sähköpostiin: sml@hunaja.net. Kuvien tulee olla jpeg-muodossa. Mukaan tulee laittaa kuvaajan nimi ja yhteystiedot sekä kuvan nimi. Sama kuvaaja voi osallistua kuhunkin sarjaan kahdella eri otoksella. Esiraati valitsee sarjojen parhaat, jotka esitellään yleisölle Sadonkorjuuseminaarissa. Siellä yleisö saa tutustua kuvakilpailun parhaimmistoon ja äänestää omaa suosikkiaan. Sarjojen parhaiden otosten kuvaajille on luvassa palautetta ja palkinnot.

Kilpailu on luonnollisesti maksuton, mutta SML saa oikeuden käyttää kuvia viestinnässään, kuten Mehiläinen-lehdessä, nettisivuilla tai tiedotteiden kuvituksena. Kuvat saavat olla tuoreita tai vanhempia, mutta niiden tulee olla aiemmin julkaisemattomia. Lisätietoja kuvakilpailusta voi kysellä viestintäasiantuntija **Virpi Aaltoselta**: virpi.aaltonen@hunaja.net. ●

TEKSTI VIRPI AALTONEN

VINKKEJÄ MEHILÄIS- AIHEIDEN KUVAAJILLE

Kevät ja kuvauskausi koittavat, mutta pienten, vinosti liikkuvien mehiläisten tai tasavärisen, tahmaavan hunajan kuvaaminen ei ole aina helppoa. Kokosimme siksi muutaman vinkin kotikuvaajille.

Hunaja- ja ruokakuvat

- Valaistus on ruokakuvissa hyvin tärkeää. Helppointa on ottaa kuvia hyvässä päivänvalossa, esimerkiksi ikkunan vieressä. Jos kuvaa ulkona, kannattaa usein välttää suoraa auringonvaloa.
- Kuvatessa jää usein liian kauas. Kokeile kuvata lähempää, se tuo kohteen monesti selkeämmin esille.
- Valitse alusta huolella, oli se sitten pöytälevy tai -liina. Huomaa myös, että kuvan taustan pitää olla selkeä, siellä ei saa olla häiritsevää hässäkkää.
- Ruokakuviissa rekvisiitta on tärkeää, muuten kuva näyttää autiolta. Kauniit astiat ja huolettomasti sirotellut marjat, yrtit tai kukat tuovat kuviin runsautta ja elävyyttä.

Mehiläiskuvat

- Kukkakuvia ottaessa ennakointi kannattaa. Tarkkaile, millä kasveilla mehiläiset käyvät ja kuinka kauan ne viipyvät. Jos mettä on vain nimeksi, kukkakäynti jää niin lyhyeksi, että kuvaa tuskin ehtii ottaa. Jos mettä on runsaasti tai mehiläinen kerää siitepölyä, kannattaa asemoida itsensä otolliseen kohtaan.
- Usein mehiläisten käyvät kukka-vierailuilla varjon puolella, ja tällöin kannattaa kiinnittää valotukseen erityistä huomiota. Valotus on helpompi saada onnistumaan auringon puolen kukissa.
- Pesäkuvia ottaessa kannattaa valita rauhallinen pesä, jotta kuvatessa ei tarvitse käyttää ainakaan paksuja hanskoja.
- Sopivaan etäisyyteen kannattaa kiinnittää huomiota, jotta kuviin saa hyvän syvyysterävyyden: ota lähikuvia, mutta älä mene liian lähelle. Kakkua kannattaa kallistaa valoon päin, jotta kuvaan saa tasaisen valon.

Tarhauskuvat

- Jos kuvaat koko tarhaa, katso, että tausta on siisti – tai vaihda kuvakulmaa.
- Tarkasta ympäristö muutenkin: ota risut ja heinät pois kuvauskohteen edestä, jotta saat esteettömän näkymän.
- Tarhauskuviissa kuvausassistentti on tärkeä. Niin saa tietysti helpoimmin kuvia itse tarhaajasta työssään, mutta kaveri myös auttaa luomaan sopivan kuvaustilanteen.
- Kuvaamista helpottaa, jos liikkuvia osia on mahdollisimman vähän. Esimerkiksi kuvattavan kakun voi tukea pesän päälle siten, ettei se heilu.
- Muista aina ottaa huomioon pesän hyvinvointi: älä häiritse mehiläisiä liian kauaa.

VIRPI AALTONEN

TARJA OLLIKKA

TARJA OLLIKKA

Kamera käteen ja kameran eteen

Kuluttajat arvostavat markkinoinnissa ja sosiaalisessa mediassa persoonallista sisältöä. Siksi kuvia ja videoita kannattaa ottaa itse ja uskaltautua myös kameran eteen.

Näkyvyys netissä ja sosiaalisessa mediassa on hunajantuottajillekin tärkeää, sillä yhä useampi kuluttaja etsii netistä tietoa tuotteista ja tuottajista. Erityisen tärkeää on omien nettisivujen ja verkkokaupan pitäminen ajan tasalla, mikäli sellaiset itsellä on. Yllättävän paljon näkee sivuja, joita ei ole jaksettu tehdä loppuun tai päivitetty pitkiin aikoihin.

Jos nettisivuja ei tunnu mielekkäältä ylläpitää, Facebook-sivu on kevyempi tapa tavoittaa kuluttajat. Vähän hyödynnetty ja kevyesti ylläpidettävä markkinapaikka on GoogleMaps-sovellus, jonne voi ilmoittaa yrityksensä sijainnin sekä lisätä kuvan ja kuvauksen toiminnastaan. Kannattaa kuitenkin muistaa, että Facebook-sivuakin täytyy päivittää ja GoogleMapsissa käydä aika ajoin tarkastamassa, että tiedot ovat oikein.

Instagram oleellisin somekanava

Somekanavista moni markkinointialan ammattilainen pitää Instagramia tällä hetkellä tärkeimpänä. Niin myös Satokausikalenterin **Samuli Karjula**. Hän arvioi, että Facebook ei taivu markkinointiin yhtä hyvin, eikä Tiktok ole vielä hallussa ostopäätösten tekijöillä. Tosin Tiktok lisää kovaa vauhtia suosiotaan, joten nuorempaa polvea kannattaa konsultoida sen käytössä.

Instagramissa sisältöä pitäisi ainakin alkuun tuottaa säännöllisesti, vähintään kerran viikossa. Karjula korostaa, että sisältö saa olla rosoista ja persoonallista. Puhelin käteen vaan ja kuvaamaan – myös itseään ja omia tekemisiään. Tarhaajan tavallinen arki voi olla aivan uutta kuluttajille.

Oma persoona auttaa erottumaan

Luonnontuotepäivillä puhunut Instagram-kouluttaja **Satu Gülle** on samaa mieltä: persoonallinen sisältö tuo aidosti kiinnostuneita seuraajia, saa asiakkaat suosittelemaan yritystä ja sitouttaa ilman tyrkyttämistä. ”Instagramissa kuvan pitää pysäyttää käyttäjä, joten pelkkä tuotekuva ei toimi. Yrittäjä on kuvissa lähes välttämättömyys – ihmiset seuraavat yleensä ihmisiä.”

Satu Gülle kannusti myös kuvaamaan videoita. Niillä saa aiheet kiinnostavasti esille. Reelsit eli kelat tavoittavat hänen mukaansa parhaiten uutta yleisöä. ”Kerro videoilla arjesta yrittäjänä, jaa hyödyllisiä vinkkejä tai opeta tuotteiden käyttöä. Käytä musiikin sijaan omaa ääntäsi, se on tehokasta.” Koska tavoitteena on erottua, kannattaa myös kertoa, jos tekee alalla jotain toisin kuin muut.

Kouluttaja muistutti, että ihmiset eivät ole Instagramissa ostoksilla. Feedin eli kuvagallerian on tarkoitus tuoda tilille lisää seuraajia. Sitoutuneet seuraajat alkavat nähdä lyhyen aikaa näkyvillä olevia tarinoita, stoorreja, joissa voi sitten markkinoida tuotteitaan ja laittaa mukaan linkin nettikauppaan. ●

TEKSTI VIRPI AALTONEN

PÄÄSIMME TUTUSTUMAAN
HUNAJANTUOTANTOON JA
BONGASIMME ESITTELYN AIKANA
KUNINGATARMEHILÄISEN.

KAUPALLINEN YHTEISTYÖ: SUOMEN
MEHILÄISOITAJAIN YHDISTYS

Pohjoisen pölyttäjät

Lapin tuntureilla pölyttäjiltä vaaditaan omanlaisiaan ominaisuuksia. Näissä arktisissa oloissa tärkeimmät pölyttäjärühmät ovat kärpäset ja sääsket, mutta myös muutamat mesipistiäiset ovat sopeutuneet tunturiluontoon.

Mualla Suomessa tärkeimpiä pölyttäjiä ovat mesipistiäiset ja erityisesti kimalaiset, mutta tunturialueilla on toisin. Siellä valtalajeina ovat kärpäset ja jossain määrin sääsket. "Huonekärpästen sukuiset sukaskärpäset eli Muscidae-heimon edustajat ovat tunturialueella diversiteetiltään ja yksilömääriltään runsaimpia pölyttäjiä. Ne ovat toki yleisiä etelässäkin, mutta täällä ne eivät pistä silmään, koska on niin paljon muuta-kin lajistoa", koordinaattori **Jere Kahanpää** Luonnontieteellisestä keskusmuseosta kertoo. Sukaskärpästen ohella tunturialueilla runsaana esiintyvä pölyttäjärühmä ovat vain 3–5 mm:n pituiset tanhukärpäset.

Pörröisiin kimalaisiin verrattuna kärpäset tuntuvat pölyttäjinä aika vaatimattomilta. "Yksilökohtaisesti kärpästen pölytysteho on toki heikompi kuin mesipistiäisillä, mutta Lapissa kukilla näkyvät kärpäset ovat ihan siitepölyn peitossa, joten pölytys kuitenkin hoituu", Kahanpää toteaa.

Medellä lisääntymismenestystä

Aikuiset kärpäset syövät siitepölyä ja mettä. Niillä ei ole kimalaisille ja perhosille tyypillistä putkimaista imukärsää, joten ne paremminkin nuolevat kuin imevät mettä kukista. Siksi kärpäspölytteiset kasvit ovat tyypillisesti avokukkaisia tai kukkatorveltaan lyhyitä. Usein ne ovat myös väriltään valkoisia. Metsä-Lapissa tyypillisiä kärpästen suosikkeja ovat sarjakukkaiset kasvit, kuten koiranputki.

Kukkien antimet ovat aikuisille sukaskärpäksille tärkeitä, sillä ne eivät pysty lisääntymään joko lainkaan tai ainakaan tehokkaasti ilman proteiini- ja hiilihydraattien nosta. Tosin joillekin lajeille sopivan ravintoannoksen tarjoavat vaikkapa mesikaste tai raadot. Jälkikasvulleen kärpäset eivät mettä tai siitepölyä tarjoile.

Toinen merkittävä pölyttäjärühmä Lapis- sa ovat sääsket, jotka hoitavat esimerkiksi valtaosin hillan pölytyksen. "Ihan tavalliset hyttysetkin käyvät kukilla", Kahanpää huomauttaa. Mesi kelpaa sekä koiraille että

naaraille, mutta hyttysnaaraat tarvitsevat lisäksi veriaterian. Myös sääskillä kukilta saatu ravintoannos parantaa lisääntymistehoa. "Yleensä ne pystyvät sen ansiosta tuottamaan enemmän sukusoluja ja parittelemaan useamman kerran."

Sopulien pesäkolot uusiokäytössä

Kimalaiset ovat Lapissa huomiota herättäviä pölyttäjiä, ja jotkin pohjoiset lajit ovat sopeutuneet nimenomaan arktiseen luontoon. Tunturiympäristöihin on erikoistunut viisi kimalaislajia: lapin-, vuoristo-, pohjan-, alppi- ja tunturikimalainen. Yleisin näistä on Rovaniemen pohjoispuolella esiintyvä lapinkimalainen, joka on soiden ja tunturikoivikoiden marjakasvien tärkeimpiä pölyttäjiä. Keskikesällä tunturipajukoissa lentävät koiraat levittävät ilmaan lehmukselta tuoksuva feromonit. Siinä saattaa tarkkanäinen vaeltaja yllättyä!

Lapinkimalaisen tavallisella vaalealla värimuodolla on keltamusta keskiruumis ja laajalti oranssi takaruumis. Heleän kimalaisen tunnistaakin helposti. Sen sijaan lajin tumma, musta-oranssi muoto muistuttaa vuoristokimalaista, alppikimalaista ja tunturikimalaista, joita kaikkia tavataan Pohjois-Lapin tuntureilla. Viides alueen kimalaislaji, pohjankimalainen, eroaa keltavoittoisella värityksellään edellisistä. Se muistuttaa enemmänkin mantukimalaisryhmän lajeja.

Kaikki meillä tavattavat arktiset kimalaislajit perustavat pesänsä joko myyrien tai tunturisopulien pesäkoloihin. Yhteiskunnat jäävät karuissa oloissa alle 50 yksilöön, ja ravintoa niille tarjoavat muun muassa pajut, juolukka, mustikka, kurjenkanerva, lääte, tunturikurjenherne, kultapiisku ja maitohorsma.

Käsivarren kimalaisen kohtaaminen vaatii onnea

Käsivarren luonnosta voi oikein onnekas löytää vielä kaksi pohjoisen mesipistiäisharvinaisuutta: tundrakimalaisen tai tunturimuurarimehiläisen. Tundrakimalai-

Arktisiin oloihin sopeutuneista kimalaisista lapinkimalainen on meillä yleisin. Sen tavallinen muoto on helposti tunnistettavissa takaruumiin leveästä oranssista raidasta. Kuva: Pekka Malinen / Laji.fi

nen on suurin meillä esiintyvä kimalaislaji. Tuuheaturkkisesta lajista on tehty havain- toja lähinnä Enontekiön suurtuntureilla Mallalla ja Saanalla.

Toisin kuin kimalaisissa erakkomehiläisissä ei juurikaan ole pohjoiseen rajoittuvia lajeja, vaikka monet laajalle levinneet lajit esiintyvät myös Lapissa. "Kilpisjärven seudun suurtuntureilla elävä tunturimuurarimehiläinen on meillä ainoa tiukasti tunturiympäristöihin sidoksissa oleva erakkomehiläislaji. Se tunnetaan Suomen lisäksi vain Ruotsin Abiskosta", pistiäisasiantuntija **Juho Paukkunen** Luomuksesta kertoo. Sekä tundrakimalainen että tunturimuurarimehiläinen on luokiteltu vaarantuneiksi. ●

TEKSTI VIRPI AALTONEN

Lähde: Parkkinen S., Paukkunen J. ja Teräs I.: Suomen kimalaiset, Docendo 2018.

Uusia kasveja haitallisten vieraslajien luetteloon

Elokuussa päivitettyyn haitallisten vieraslajien luetteloon lisättiin myös mehiläisille mieleisiä kasveja, muun muassa kolme piiskua.

Suomen kansallista haitallisten vieraslajien luetteloa päivitettiin 15.8.2023. Luetteloon lisättiin kasveista kanadanpiisku, korkea-piisku, isopiisku, vuorivaahtera, viitapihlaja-angervo ja valkopajuangervo. Kansallisessa vieraslajiluettelossa on nyt yhteensä 23 lajia, kahdeksan lajiryhmää ja yksi lajiristeymä. Haitallisten vieraslajien torjunnalla pyritään suojelemaan Suomen luonnon monimuotoisuutta ja alkuperäistä eliöstöä.

Kultapiisku saa kukoistaa rauhassa

Mehiläiset voivat käydä ravinnonhaussa kaikilla nyt listaan lisätyillä lajeilla, mutta erityisesti niitä kiinnostavat loppukesästä kukkivat piiskut. Suomessa on myös luonnonvarainen piiskulaji, kultapiisku (*Solidago virgaurea*), joka tulee jättää rauhaan. Kultapiisku on tärkeä ravintokasvi monille luonnonvaraisille pölyttäjille ja mieluisa myös tarhamehiläisille. Lisäksi Suomessa kasvatetaan tarhapiiskuja (*S. Canadensis*-ryhmä), jotka ovat eri piiskuista jalostettuja lajiristeymiä. Ne eivät ole haitallisten lajien listalla, mutta osa niistä saattaa levitä tehokkaasti luontoon, joten niitä kasvattavien puutarhurien on syytä olla tarkkana.

Koska vierasperäisten piiskujen erottaminen kultapiiskusta voi olla hankalaa, piiskujen tunnistusavuksi on laadittu kaavio, joka löytyy *Vieraslajit.fi*-sivustolta. Kaavion tärkein anti on tunnistaa ja jättää kasvamaan kotoinen kultapiiskumme. Kanadan-, iso- ja korkeapiiskua koskee kasvatuskielto, joten maanomistajan tulee poistaa niiden kasvutot omilta mailtaan. Luonnosta vierasperäiset piiskut on hyvä poistaa maanomistajan luvalla lajista riippumatta, jotta ne eivät leviä. Mitään vierasperäistä piiskua ei saa päästää leviämään ympäristöön.

Kasvatusrajoitukset jo voimassa

Muilla uusilla vieraslajeilla kiellot ja rajoitukset tulivat voimaan heti, mutta viitapihlaja- ja valkopajuangervolle on myönnetty kahden vuoden siirtymäaika, jotta niiden tuotanto taimi- ja puutarha-alalla voidaan lopettaa hallitusti ja kiinteistönomistajilla on riittävästi aikaa torjuntatiedotukselle.

Vieraslajeihin liittyvät havainnot voi ilmoittaa *Vieraslajit.fi*-sivustolla tai suoraan oman kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. ●

TEKSTI VIRPI AALTONEN

Luonnonvaraisen kultapiiskun kukinnot ovat pystyjä, ja se aloittaa kukintansa jo heinäkuussa. Laji on hyvin yleinen ja tärkeä kotoisille pölyttäjillemme.

MIKÄ HAITALLINEN VIERASLAJI?

Vieraslaji on ihmisen avulla uudelle alueelle levinnyt laji. Haitallisella vieraslajilla tarkoitetaan vieraslajia, joka uhkaa luonnon monimuotoisuutta tai siihen liittyviä ekosysteemipalveluita. Osa aiheuttaa niin merkittävää vahinkoa monimuotoisuudelle, että ne edellyttävät torjuntatoimia koko EU:ssa. Ne sisältyvät EU:n vieraslajiluetteloon. Lisäksi Suomessa on kansallinen vieraslajiluettelo, joka sisältää lisäksi meillä haitallisiksi katsotut vieraslajit.

Haitallisia vieraslajeja ei saa päästää ympäristöön, kasvattaa, tuoda maahan, välittää, myydä tai muuten luovuttaa. Mitään vieraslajia ei myöskään saa päästää leviämään ympäristöön. Vieraslajeista mehiläisten ravintokasveihin kuuluvat esimerkiksi komealupiini, jättipalsami, kurturuusu, etelänruttojuuri, jättiputket sekä kanadan-, iso- ja korkeapiisku.

LÄHTEET:

vieraslajit.fi
mmm.fi/-/kansalliseen-vieraslajiluetteloon-uusia-lajeja

Haitalliseksi luettujen kanadanpiiskun (vas. yläkuva) ja isopiiskun kukinnot harittavat rennosti sivuille.

VARROAA KESTÄVIEN KUHNURIEN PARITUS-TARHA RUOVEDELLE

Ruhan paritustarha Ruovedellä alkaa tarjota puhdasparitusta varroaa sietävillä kuhnuireilla.

Varroaa kestävää mehiläiskantaa jalostetaan eri puolilla maailmaa. Taistelu varroaa vastaan on lisännyt kiinnostusta paitsi torjuntatöiden kehittelyyn myös mehiläisen punkinsietoon. Kiinnostusta on lisännyt maailmalla käytössä oleville, selektiivisille torjunta-aineille resistenttien punkkikantojen lisääntyminen. Torjuntajien lisääminen ei ratkaise varroaongelmaa, mutta se saattaa sen sijaan lisätä jäämiä hunajassa ja muissa mehiläistuotteissa ja aiheuttaa suurta vahinkoa mehiläisälälle.

Suomessa varroantorjunnassa siirryttiin luonnonhappoihin jo 1990-luvun loppupuolella, kun tuolloin käytössä olevan torjunta-aineen Apistanin teho-aineelle, tau-fluvalinaatille, kehittyi resistentti punkkikanta. Monet maat ovat linjanneet siirtyvänsä luonnonhappoilla torjuntaan tai jopa jalostamaan mehiläiset varroaa sietäväksi.

Emot paritusasemalle parituspesissä

Juhani Lundén alkoi 2000-luvun alkupuolella vähentää varroantorjuntajien omassa tarhauksessaan, ja vuonna 2008 hän lopetti ne kokonaan. Lundénin tavoitteena on tarjota varroaa kestävä mehiläinen geenejä kaikille emojille kasvattaville. Hän on perustanut Ruovedelle paritustarhan, jonne voi toimittaa maksua vastaan emoja paritumaan varroaa kestävien kuhnuireiden kanssa. Emot tulee toimittaa parituspesissä, Langstroth- tai Farrar-pesä ei oteta vastaan. Parituspesiä voi tuoda itse tai lähettää sovitulla linja-autovuoroilla. Pariutumiseen varattava aika on kaksi viikkoa, mutta myös muusta kestosta voidaan sopia.

Parituspesissä ei saa olla kuhnuireita. Jos niitä löydetään, pesän lentoaukoon asennetaan sulkuristikko. Kuhnuriverkkoakin on olemassa, mutta sen käytöstä ei ole kokemuksia. Jos pesässä on kuhnuireita, sen avaus esimerkiksi kuhnurien poistamiseksi on päiväsaikaan mahdotonta. Vaihtoehtona paritukselle on emojen keinosiementäminen Lundén Resistant -kannan kuhnuireilla. Emot tarvitsevat seuraavana päivänä hiilidioksidikäsittelyn, joten emojen kuljettajan tulee varautua majoittautumaan lähiseudulla tai hakemaan emot seuraavana päivänä.

Paritusalueen ympärillä on mehiläistarhoja, joiden yhteiskunnat ovat varroaa kestäviä. Paritustarha on tärkeä pitää puhtaana, eli alueen ilmatilassa saa olla vain varroaa kestäviä kuhnuireita. Muita alueella mahdollisesti toimivia mehiläishoitajia pyydetäänkin yhteistyöhön.

Luxemburgin ja Belgian paritusasemat esikuvina

Toiminta ja hinnoittelu hakee ensimmäisenä toimintavuotena muotojaan. Esikuvana ovat muissa Euroopan maissa toimivat paritusasemat. Useat perinteistä paritustarhoista sijaitsevat saarissa tai vuorten laaksoissa ja ovat yhdistysvetoisia. Varroankeston jalostuksesta puhuttaessa lähin esikuva löytyy Luxemburgin Fingigistä, jossa normaalissa maalaismaisemassa toimii varroaa kestävien VSH-testattujen kuhnurien paritusasema. Asema on Luxemburgin VSH-projektin perustama, ja parituksen varmuus perustuu kuhnuireiden suureen määrään. Kolmen kilometrin päässä on myös toinen samanlainen asema Belgian puolella Selangessa. ●

TEKSTI MARITTA MARTIKKALA JA JUHANI LUNDÉN

Kysely: Juhani Lundén 0500 632401

Lisätietoa varroaa sietävien mehiläisten jalostuksesta: aristabeerresearch.org/

Emot tulee toimittaa paritustarhalle parituspesissä, joissa ei ole kuhnuireita. Näin paritustarhan ilmatilassa on vain varroaa kestäviä kuhnuireita.

Pölyttäjien suosikkipuu raita teemalajina

Luonnonkukkien päivää vietetään tänä vuonna 16.6. Yhteis-pohjoismainen teemapäivä ajoittuu vuosittain juhannusta edeltävälle sunnuntaille. Päivän teemalajina on tällä kertaa pajuihin kuuluva raita (*Salix caprea*). Raita voi kasvaa joko pensaana tai varsin suurikokoiseksi puuksi. Muista pajuisista sen erottaa kuoren pitkäjänteisraidista sekä lehtien alapinnalla kasvavasta nukasta.

Huhti-toukokuussa kukkiva raita on erittäin tärkeä kasvi sekä monille luonnonpölyttäjille että tarhamehiläisille. Se tarjoaa mettä ja siitepölyä aikaan, jolloin Suomen luonnossa on hyvin

vähän muita ravinnonlähteitä. Lisäksi raidan lehtiä, puuainesta ja siemeniä hyödyntävät monet muut hyönteiset – raita onkin luonnon monimuotoisuuden kannalta olennainen laji.

Luonnonkukkien päivän tavoitteena on kasviharrastuksen ja luonnontuntemuksen lisääminen sekä yhteisten luontoelämysten tarjoaminen mahdollisimman monelle. Päivään kuuluvat erityisesti eri tahojen järjestämät kasviretket. Suomessa päivän järjestely toteutetaan laajalla yhteistyöllä, jota koordinoi Suomen luonnonsuojeluliitto.

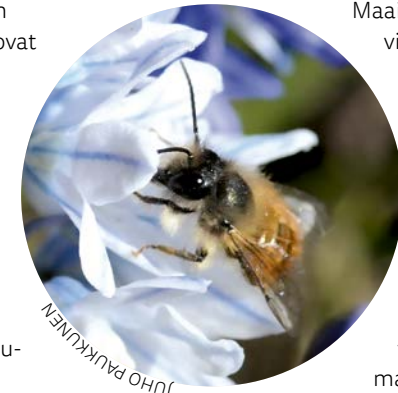
Kevät on rusomuurarien lentoaikaa

Tarhamehiläisiä muistuttavat, mutta hieman pienemmät ja sävyltään musta-punervat rusomuurarimehiläiset (*Osmia bicornis*) ilmaantuvat Etelä-Suomessa talojen seinustoille parveilemaan ja sen jälkeen pesäkoloja etsimään heti säiden lämmettyä keväällä. Usein ne ovat liikkeellä huhti-toukokuussa.

Mikäli siis saat epäilyttävän aikaisen ilmoituksen parveilevista tai rakennuksen koloihin pujahtelevista mehiläisistä, kannattaa varmistaa, ettei kyse ole rusomuurarimehiläisistä. Rusomuurareista ei ole havaittu olevan rakennuksille haittaa, eivätkä ne myöskään pistä herkästi, sillä niillä ei ole yhteiskuntaa puolustettavanaan. Kannattaakin kannustaa ihmisiä yhteiselämään näiden rauhallisten pölyttäjien kanssa. Laji hyödyntää mielellään hyönteishotelleja, joilla voi koettaa houkutella sen pesimään suotuistaan paikkaan. Lisää tietoa rusomuurareista on esimerkiksi laji.fi- tai villimehilaiset.fi-sivustolla.

Maailman mehiläispäivä lähestyy

Maailman mehiläispäivää vietetään maanantaina 20. toukokuuta. Olisi hienoa, jos mahdollisimman moni tarhaaja ja paikallisyhdistys viettäisi päivää jollain tapaa – vaikka jo ennakkoon edellisenä viikonloppuna. Päivä on hyvä tilaisuus muistuttaa pölyttäjien tärkeydestä ja tarjota kuluttajille kotimaista hunajaa.

MIKKO KUUSAAARI

Luomutarhaajille tunnustusta Savo-Karjalassa

Savo-Karjalan luomuyhdistys on valinnut vuoden 2024 luomutoimijoiksi mehiläistarhaajat **Pirjo ja Harri Tervosen** Kiteeltä. Tarhauksen 1970-luvun lopussa aloittaneet Tervoset liittyivät luomuvalvontaan ensimmäisten joukossa vuonna 1995. Harri ja Pirjo Tervonen tarhaavat edelleen mehiläisiä ja tuottavat hunajaa ja hunajajalosteita. Nykyisin kuitenkin myös seuraava sukupolvi jatkaa tarhausta ja luomuviljelyä: viitisen vuotta sitten pariskunnan tytär **Mari Tervonen** aloitti luomumehiläistarhauksen ja poika **Kalle Tervonen** luomumansikan viljelyn. Tilan luomuhunajaa myydään valtakunnallisesti Metsämesi -tuotemerkillä. Luomutuottajien etuja valvovalla Luomuliitolla on 12 paikallisyhdistystä, joista Savo-Karjalan luomuyhdistys toimii Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueella.

ULLA TURUNEN

IMYB Dubaissa joulukuussa

Nuorten mehiläishoitajien kansainvälinen tapaaminen IMYB järjestetään tänä vuonna ensi kertaa Euroopan ulkopuolella. Paikkana on Arabiemiirikuntien pääkaupunki Dubai. Myös tapahtuman ajankohta poikkeaa aiemmasta, sillä heinäkuun sijaan tapahtuma järjestetään joulukuussa. SML odottaa vielä lisätietoa tapahtuman järjestelystä ennen kuin päätös tapahtumaan osallistumisesta tehdään.

TEKSTIT VIRPI AALTONEN

In Memoriam

eläinlääkintöneuvos
Pentti Sippo
14.5.1932–10.10.2023

Pentti Sippo aloitti mehiläisten hoidon nuorena ja jatkoi tarhausta, kunnes eläinlääkäriopintoihin kuuluvien kliinisten opintojen takia siirtyi Tukholmaan. Vaikka hän silloin luopui omista mehiläisistä, ei kiinnostus mehiläisiä kohtaan kadonnut. Hän perehtyi varsinkin mehiläistauteihin ja seurasi alan kirjallisuutta muun muassa käymällä vuosittain silloisen eläinlääketieteellisen korkeakoulun kirjastossa tutkimassa sinne tulleita julkaisuja. Hän opetti mehiläistautikursseilla, jolloin minäkin ensi kerran oppilaana tapasin hänet 1970-luvulla. Lisäksi hän kirjoitti mehiläistaudeista alamme lehtiin.

Pentti Sippo oli ensin Mehiläishoitajain Keskusliiton MeKelin ja myöhemmin SML:n edustajana mehiläistautilainsäädännön kehittämisessä. Työssä oli apua hänen yhteyksistään eläinlääkintöhallintoon. Varroantorjuntaohjelman kehityksessä Sippo oli heti mukana. Tämä työ jakaantui kahteen osaan, joista toinen olivat hallinnon antamat määräykset, erityisesti siirtokieltorajat, toinen puolestaan käytännön seuranta. Seurannassa tärkeä yhteistyökumppani oli Tikka-emojen kasvattaja **Aaro Hartikka**. Pian alkoivat myös kokeilut Euroopassa tuotettujen varroantorjunta-aineiden käytöstä. Sippo oli mukana aineiden tehon ja mahdollisten haittojen seurannassa ja hankki ministeriöstä myös töihin tarvittavat luvat.

Varroa saapui Suomeen ennen muita Pohjoismaita, ja niinpä sitä koskevat merkittävät tutkimukset tehtiin eri maiden tutkijoiden kanssa Suomessa, Saimaan Partalansaareissa. Pentti Sippo oli järjestelemässä tutkimuksia, ja osa järjestelyjä oli myös saunominen hänen mökillään. Koska hän oli harrastanut skandinaavisia kieliä, hän oli muutenkin tiiviisti mukana pohjoismaisissa yhteyksissä ja osallistui esimerkiksi NBC:n kokouksiin – noihin aikoihin NBC:n kieli ei ollut englanti vaan skandinaaviska. Kun meille tuli puhujia muista Pohjoismaista, Sippo tulkasi heidän esityksensä puhujien äidinkielestä. Hän myös otti kantaa Ruotsin liiton lehden Bigtidningenin kirjoituksiin Suomen punkkitilanteesta.

Alamme järjestöt MeKeli ja SuMe yhdistyivät 1980-luvun alussa. Yhdistyminen oli monivaiheinen, ja siihen kuului 1916 perustetun Suomen Mehiläishoitajain Liiton henkiin herättäminen. Kävi ilmi, että liittoa ei ollut koskaan lakkautettu, ja kun löytyi vielä muutama vanhan SML:n jäsen, liitto voitiin kutsua koolle. Pentti Sippo toimi aluksi tämän uudelleen herätetyn liiton puheenjohtajana. Yhdistymisprosessissa MeKeli ja SuMe lakkautettiin ja niiden jäsenyhdistykset liittyivät SML:ään. Kun SML vietti 80-vuotisjuhlaansa vuonna 1996, Pentti Sippo kävi juhlapuhujana historiikissaan näitäkin vaiheita läpi, tosin omaa osuuttaan mainitsematta.

Pentti Sipon merkittävän elämäntyön ansiosta SML haki yhdessä Lahden kaupungin ja Maitohygienialiiton kanssa hänelle eläinlääkintöneuvoksen arvon.

LASSI KAUKO

KUVAT: TARJA OLLIKKA JA VIRPI AALTONEN

Tapahtumat

EMONKASVATUSSEMINAARI RÄÄKKYLÄSSÄ 24.–25.6.2024

SML järjestää kesäkuun lopussa emonkasvatusseminaarin Rääkkylässä, Pohjois-Karjalassa. Seminaari on kaikille avoin ja koulutus ilmainen, mutta ruokailut ja majoitus ovat omakustanteisia. Käytännöpainotteisessa seminaarissa harjoitellaan emonkasvatuksen eri vaiheita toukansiirrosta alkaen sekä kuullaan kokeneiden emonkasvattajien neuvoja. Lisäksi keskustellaan hyvän emon aineksen ylläpidosta sekä jalostukseen liittyvistä toimista ja tutkimuksista. Kouluttajina toimivat **Veijo Mantsinen, Pirjo ja Harri Tervonen**, seminaariapaikan emäntä **Jaana Nikkilä** sekä **Kari Pirhonen** ja **Maritta Martikkala**.

Tarkempia tietoja seminaarista sekä seminaarin ilmoittautumislomakkeen löydät SML:n nettisivujen Tapahtumat-osiosta. HUOM! Osallistujia mahtuu mukaan rajallinen määrä ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautuminen alkaa perjantaina 3.5. klo 8.00.

Lisätiedot: mehiläishoidon neuvoja Maritta Martikkala: maritta.martikkala@hunaja.net tai 050 303 0890.

KEINOSIEMENNYSKOULUTUS 1.–2.7.2024

SML järjestää keinosiemennyskoulutusta heinäkuun alussa Tampereen seudulla. Kouluttajina toimivat **Kari Pirhonen, Juhani Lundén, Timo Rahkola** ja **Maritta Martikkala**. Koulutukseen ovat tervetulleita kaikki taidon oppimisesta kiinnostuneet. Laitteistot ja kouluttajien määrä kuitenkin rajoittavat opiskelijoiden määrää. Koulutus on ilmainen, mutta majoitus, ruokailu ja matkakulut ovat omakustanteisia.

Koulutuksen osallistujilta edellytetään emonkasvatuksen perusteiden hallintaa, ennakkomateriaalina jaettavaan teoriamaateriaaliin tutustumista sekä aiheeseen liittyvään teoriawebinaariin osallistumista 25.4. kello 18–20. Teoriakoulutuksessa käydään läpi keinosiemennykseen kasvatettavien emojen ja kuhnureiden kasvatus.

Ilmoittautuminen webinaariin ja käytännön koulutukseen tapahtuu SML:n nettisivuilla olevilla lomakkeilla. Lisätiedot: Maritta Martikkala 050 3030890 tai maritta.martikkala@hunaja.net.

VIERAILUPÄIVÄ MEHILÄISPÖLYTTEISILLE MARJAVILJELMILLE 24.5.2024

Kotimaisia pölyttäjiä kaupallisille puutarhaviljelmille -hanke ja Jarvenkylä Oy järjestävät 24.5. vierailun Sauvoon Jarvenkylän marjaviljelmille. Vierailun aikana tutustutaan mehiläispölytykseen kasvihuoneessa ja kasvutunnelissa sijaitsevilla marjaviljelmillä. Lisäksi luvassa on

luentoja pölyttäjistä ja uusista pölytysmenetelmistä sekä tutustumiskierros tilaan yleensä.

Tarkempi aikataulu ja ohjelma julkaistaan Kotimaisia pölyttäjiä kaupallisille kasvihuoneviljelmille -hankkeen sivuilla: hunaja.net/liitto/hankkeet/kpkphanke/tapahtumat

OSALLISTU LAJIHUNAJAPÄIVÄÄN LEPAALLA 4.5.2024

SML ja Hämeen Ammatti-instituutti järjestävät lauantaina 4.5. lajihunajapäivän HAMIn Lepaan kampuksella osoitteessa Lepantie 129. Päivän aikana kuullaan lajihunajantuottajan keruukokemuksia, esitellään SML:n uusi lajihunajaopas ja pidetään lajihunajien maistelukoulu. Päivän päätteeksi voi osallistua lajihunajien tunnistustenttiin. Kouluttajina toimivat **Pasi Seikkula** (Lappi-Hunaja), **Lauri Ruottinen** (Hunajaluotsi), **Teija Javanainen** (HAMI) ja **Anneli Salonen** (SML). Ohjelma alkaa kello 10 ja päättyy noin kello 16.

Tapahtumaan tulee ilmoittautua 30.4. mennessä. Koulutus on ilmainen, mutta ruokailu omakustanteinen. Muistathan varata ruokailun ilmoittautumisen yhteydessä. Opiskelija-asuntolassa on myös mahdollisuus majoittua omakustanteisesti.

Lisätietoa tapahtumasta antaa Anneli Salonen: anneli.salonen@hunaja.net tai 050 470 6411. Tarkemman ohjelman ja ilmoittautumislinkin löydät SML:n hunaja.net-sivun Tapahtumat-osiosta.

TERVETULOA NUORTEN KESÄTAPAHTUMAAN ESPOOSEEN 6.6.2024

SML järjestää mehiläisaiheisen tapahtuman nuorille Espoossa, Lasten kulttuurikeskus Aurorassa torstaina 6.6. Mukaan ovat tervetulleita kaikki mehiläisistä kiinnostuneet noin 12–17-vuotiaat lapset ja nuoret. Aiempaa kokemusta mehiläisistä ei tarvitse olla. Jaamme tarvittaessa osallistujia paikan päällä ryhmiin harrastuneisuuden mukaan.

Ohjelma tarkentuu myöhemmin, mutta luvassa on ainakin tutustuminen kulttuurikeskuksen mehiläispeisiin, tietoa kimalaisten elämästä ja kasvatuksesta sekä erilaisten hunajien maistelua. Puoliltapäivän syödään kevyt lounas. Tapahtuma alkaa kello 10 ja päättyy noin kello 15, ja se on osallistujille ilmainen.

Tapahtumaan tulee ilmoittautua SML:n nettisivuilla julkaistavan lomakkeen kautta 31.5. mennessä. Tarkennamme myös ohjelman myöhemmin nettisivuille. Lisätietoja tapahtumasta voi kysyä **Virpi Aaltoselta**: virpi.aaltonen@hunaja.net tai 050 382 2428. Kulttuurikeskus Aurora sijaitsee osoitteessa Järvenperäntie 1–3.

Kirpeän ja makean mainio liitto

Hunaja taittaa sopivasti raparperin happamuutta.

Raparperi on puutarhan ensimmäisiä satokasveja. Se tuottaa satoa jo toukokuussa – ja usein runsaasti. Siksi erilaisia käyttövinkkejä kaivataan. Hunaja sopii hyvin happaman raparperin pariin esimerkiksi leivonnaisiin ja juomiin. Kokeile vaikka näitä ohjeita.

Ohjeet löytyvät myös SML:n sivuilta: hunaja.net/hunajatietoa/reseptit

Raparperimehu

2 litraa vettä
vajaat 2,5 litraa raparperinpaloja
2 dl (tai maun mukaan) mietoa hunajaa
puolen sitruunan mehu
vaniljasokeria

Huuho raparperit ja pilko ne noin sentin mittaisiksi paloiksi. Kun keität raparperin kuorineen, juomasta tulee kauniin punaista (ja pääset paljon helpommalla). Keitä paloja 10–20 minuuttia.

Siivilöi raparperit juomasta. Voit käyttää sideharsoa tai painella raparperinpaloja siivilässä, jotta saat talteen kaiken niiden mehun.

Lisää juomaan hunajaa vähitellen maistellen, ja kun se on sopivan makeaa, mausta vielä sitruunalla ja vaniljasokerilla. Juoman maustamiseen voi käyttää myös vanilja- tai kanelitankoa raparperin keittovaiheessa.

Säilytä mehu jääkaapissa. Nauti kylmänä ja laimenna tarvittaessa kivennäisvedellä.

Raparperipaistos

Valmista ensin piirakkavuuan pohjalle annos raparperihilloketta (ks. viereinen sivu). Levitä hilloke voideltuun vuokaan.

Tee sitten sen päälle muruseos:

150 g sulatettua voita
4 dl kaurahiutaleita (desin verran voi korvata myös vehnä jauhoilla)
1 dl ruokosokeria tai sokeria

Sekoita muruseoksen ainekset keskenään. Ripottele tasaisesti hillokkeen päälle vuokaan. Paista 175 asteessa uunin alatasolla puolisen tuntia. Paiston lopuksi voit nostaa paistoksen uunin keskitasolle, jotta se saa vähän väriä.

Nauti lämpimänä vaniljajäätelön tai -kastikkeen kera.

Hunaja-raparperihilloke

500 g raparperia
tilkka vettä
noin 1 dl hunajaa
(riippaus kanelia)

Kuori ja pilko raparperit noin sentin mittaisiksi paloiksi. Laita ainekset kattilaan ja keitä hiljaisella tulella sekoitellen 5–10 minuuttia, kunnes raparperit ovat pehmenneet.

Nauti vaniljajäätelön kanssa tai piristä hillokkeella vaikkapa aamupuuroasi.

TEKSTIT VIRPI AALTONEN
KUVAT VIRPI AALTONEN JA TARJA OLLIKKA

Hunajainen raparperi-toscakakku

Pohja

100 g voita tai margariinia
2 kananmunaa
1,5 dl sokeria
2 dl vehnä jauhoja
1 tl leivinjauhetta
0,5 dl maitoa tai kasvimaitoa

Pohjan päälle

4–5 dl kuorittuja raparperinpaloja
(loraus vettä ja vajaa ½ dl hunajaa)
Toscakuorrute
75 g voita tai margariinia
2/3 dl hunajaa
3 rkl vehnä jauhoja
3 rkl maitoa tai kasvimaitoa
noin 2 dl rouhittuja manteleita tai cashewpähkinöitä

Vinkki: Voit käyttää täytteenä myös omenoita.

Kuori ja pilko ensin raparperit. Leivo sitten pohjataikina: Sulata voi ja jätä jäähtymään. Sekoita keskenään kuivat aineet. Vaahdota munat ja sokeri, ja sekoita sen jälkeen niiden joukkoon kuivat aineet, maito ja voisula.

Kaada pohjataikina voideltuun piirakkavuokaan ja ripottele raparperinpalat taikinan päälle. Voit myös keittää raparperipaloja hetken vähässä vedessä hiljaisella tulella ja lisätä joukkoon hunajaa, jolloin raparperi saa mukavaa makeutta. Palat uppoavat osittain taikinaan, se ei haittaa. Paista pohjaa 175-asteisessa uunissa alatasolla noin 20 minuuttia tai kunnes pohja on kypsä.

Valmista pohjan kypsyessä toscakuorrute. Sulata ensin voi ja sekoittele sen jälkeen hiljaisella tulella joukkoon kuorrutteen muut ainekset. Ota kuorrute pois levyltä, kun se on hiukan saennut, ja kaada kypsän pohjan päälle. Paista kakkua vielä hetki noin 200 asteessa, jotta pinta saa hie-man väriä. Kuorrute palaa herkästi, joten älä jätä kakkua vahtimatta.

Myyn taas krainilaismehiläiskuntia! EKM-todistus ja startti-koulutus mukaan. Haku toukokuun lopulla, varaus huhti-kuulla. Hunaja-Aappo 0400766598, aappo.valo@pp.inet.fi

Myydään asemapariutettuja krainilaisemoja.
Krainilaisemotuotanto V. Valtanen p. 0400 290693,
veikko.valtanen@gmail.com

Eläköitynyt tarhaaja myy ”pesän” tyhjäksi. Tarjolla muovisia Langstroth-kehiä n. 350 kpl á 50 c/kpl (putsattavia), ruokinta-laatikoita 15 l, 4 e/kpl (varaosia mukaan), uusi hoitopuku Lyson, koko M, 40 €, varahattu 10 €, 200 l:n hunajakäytössä olleita muovitynnreitä muutama á 30 €, Apidea-parituspesiä 5 kpl, yht. 50 €, sulkuristikoida, pakolevyjä yms. sälää – kysy! Noudettavissa Keiteleeltä. Heikki Toivanen, p. 0445241789, s-posti: heikkietoivanen12@gmail.com

Muutamia hyvin talvehtineita mehiläispesiä nuorilla Buck-fast-emoilla myytävänä Sipoossa. EKM-testattu (Ruokavirasto) ja varroat hoidettu. Aloittelijoille ilmainen neuvonta 1 vuoden aikana. puh. 0408339797 / sten.g.eklof@gmail.com.

Talvehtineita mehiläispesiä, jaokkeita, emoja – tarjous. Toimitus mahdollista. p.041 315 0751, mantsalahoney@gmail.com

Käytettyä muovista Langstroth-pesäkalustoa: osastoja, kattoja, pohjia, käytettyjä muovipohjukekehiä. Uudet kootut, langoitettut puiset kehälistat. Eristettyjä ja eristämättömiä Langstroth-puulaatikoita. Krainilaisia mehiläispesiä. Vantaa puh 0500-208 613.

MEHILÄISYHTEISKUNTIA, EMOJA JA JAOKKEITA

Keski-Suomesta, Kynnämöisiltä mehiläisyhteiskuntia 340 €. Juhannuksen jälkeen emoja (ital.) 40 €, sekä jaokkeita 200 €. Hinnat sisältävät mehiläiset, kehät ja arvonlisäveron. Emot toimitetaan tilausjärjestyksessä. EKM-näyte keväällä. Ahontuvan Tarhat, Antti puh. 040 83 770 94 / kynnämoisten.hunaja@luukku.com

Lopettava **AMMATTIMEHILÄISTARHAUS** (n. 50 pesää) Hämeestä. Myydään kokonaan (tai pesinä), kalusto pääasiassa uutta, hyvät emot, torjunnat tehty hyvin, neuvot ilmaisia, kuljetuksissa avustetaan tarvittaessa. Laajennuskalustoa on. Tiedustelut/varaukset/ hintaneuvottelut: Markku Nieminen/Hunaja-Aitta ky, puh. 050 5411081, hparonio5@gmail.com

Kotimaisia italialaisia emoja ammattitarhauksesta Koijärveltä.

Varaa emot nyt haluamallasi viikolle osoitteesta:
www.mattilanhunajatila.fi
tai puhelimella:
050 569 3613 -Aku

37 € / kpl + postikulut

MATTILAN HUNAJATILA

8,33 € alv 0% **mehilaishoitotarvikkeet.fi**
mesinduspoood.ee **1488,33 € alv 0%**

10 KPL LANGSTROTH, FARRAR puukehä koottu+kehäholkki, RST teräslanka

Maksaminen suomalaisella pankkilinkillä tai luottokortilla
Toimitamme Itella Smartpostilla ja lavakuljetuksella

SONTRAVENTO OÜ, RAKVERE, NARVA 31, VIRO, INFO@MESINDUSPOOD.EE

LYSON Hunajapumppu 1,5 kW, 230 V

VÄLIMÄENMEHILÄISTARVIKE.FI

Kiljavantie 6,
Työteho-seuran piha-alueella rakennus 6,
05200 Rajamäki

info@valimaenmehilaistarvike.fi 050 524 8766

MEHILÄISTALO puh. 045 85 43 855 info@mehilaistalo.fi www.mehilaistalo.fi Lavia

Hyvin talvehtineita, vahvoja ja terveitä krainilaisyhdyskuntia, hinta 300e

Kotimaisia, lauhkeita krainilaisemoja ammattitarhauksesta vuosien kokemuksella hinta 45e/kpl. Toimitukset varausjärjestyksessä.

Valmiiksi langoitettut 4-lankaiset LG-kehät vain noudettuna 1,2e / kpl

Äärimmäisen helppoon savutintyöskentelyyn erinomaiset Dimak-savutikut 20,90e / 60kpl / rasia

Parituspesät:
Mini 11,50e
Segeberger 18e
Rütti 22,90e ----->
Mini Plus 31e

Siitepölynkeräimet alkaen 10e

Muoviset sulkuristikot alkaen 3e
Metallinen sulkuristikko puukehyksellä 15,50e. Toukokuun ajan tarjouksena 10kpl / 135e

Maksa ostoksesi vahalla, hyvitys 11e/kg Myös vahan osto
Tarvikemyymälämme os. Vanha-Huhtalantie 166 Lavia, palvelee joka päivä klo 8-20 ja muulloin sopimuksen mukaan!

Myymälä avoinna:

Elokuun loppuun saakka:
ma-to 8-16, pe 8-18 & la 10-14

Hunajan ja vahan vastaanotto
ma-pe 8.00-15.00

Vielä ehdit tekemään tuottajasopimuksen tulevalle kesälle

Teemme toukokuun loppuun saakka tuottajasopimuksia vuoden 2024 satokaudelle.

Lisätietoja sopimustuotannosta ja hunajatilistä:
www.mesi.fi/mehilaishoitajille tai
myymälästämme 040 663 6630

EMOJA VOI NYT VARATA

TUONTIEMOT

Toimitukset viikoilla 20-24

MESIMESTARIN KANTA

Toimitukset viikoilla 25-32

BUCKFAST-EMOT

Toimitus viikolla 23

NESTESOKERIKULJETUKSET

Älä jätä sokerin tilausta viime tinkaun!

Varaamalla nestesokerin hyvissä ajoin varmistat, että saat sokeria!
Varauksien takaraja on kesäkuun lopussa ja kuljetukset alkavat heinäkuun puolivälissä.

Varaa nestesokeri suoraan
Juhalta 0400 523 188

Katso lisää verkkokaupastamme
www.mesi.fi

Verkkokauppatilaukset voi sopia noudettavaksi myymälän kuistilta 24/7

PESÄKALUSTO KUNTOON

Meiltä saat korkealaatuiset kevyt- ja puupesät sekä niiden varaosat ja tarvikkeet.

- Honey Paw -kevytpesät
- Otso -puupesät
- Pesämaalit
- Siitepölynkeräimet, parituspesät ym.

KEHÄT, VAHAT JA TARVIKKEET

- Kehät osina ja koottuna
- Vahapohjukkeet, myös luomu
- Tarvikkeet kehien kokoamiseen

Mesimestari Oy
Viraantie 254
37370 Vesilahti

www.mesi.fi
mesi@mesi.fi
Puh. 040 663 6630

KAUPPAPAIKKA

Ostoksia aukioloajoista riippumatta – silloin, kun sinulle sopii.

www.hunaja.fi/kauppapaikka

Myymlä avoinna arkisin klo 8.00-16.00.

NOPEIMMAT ja EDULLISIMMAT
toimitukset ympäri Suomen.

TERVETULOA SOPIMUS- TUOTTAJAKSEMME

Laajennamme edelleen sopimustuottajarinkiämme ja otamme harkinnanvaraisesti uusia toimittajia joukkoomme. Lisää tietoa asiasta ja yhteydenotto-lomake löytyy kotisivuiltamme hunaja.fi/tuottajille/sopimustuotanto/.

Tarvittaessa lisätietoa sopimustuotannosta antaa toimitusjohtaja Aapo Savo, 050 330 8592 tai aapo.savo@hunaja.fi

Yli 50 vuotta alalla toiminut Hunajayhtymä myy hunajatuotteitaan kaikissa maamme merkittävimmissä päivittäistavara-kauppaketjujen myymälöissä. Yrityksen liikevaihto vuonna 2023 oli 4,2 M€.

MEHILÄISHOITAJAN PERUSPAKETTI 99,00 €

Paketti sisältää suojahaalarin (malli Imgut), suojakäsineet (nahka, malli Sipa), pesätaltan malli VH), pesäharjan (lyhyt) sekä kakkupihdit (saksalaiset).

LISÄRUOKINTAAN

Ambrosia 2,5 kg
Ambrosia 12,5 kg

7,25 €
35,00 €

Beefonda 1 kg / 20 kg
Beefonda Extra 1 kg / 20 kg
Beefonda Pollen 1 kg / 20 kg

2,60 € / 50,00 €
2,60 € / 50,00 €
3,10 € / 60,00 €

CERTIFIED
FSSC 22000 V5.1

FI007868-2

Noudatamme hunajan
pakkaamisessa FSSC
22000 -standardia.

HUNAJAYHTYMÄ OY

Kojonperäntie 13, 32250 Kojonkulma (Loimaa)
s-posti: hunaja@hunaja.fi, puh. 0207 769 680

Avoinna arkisin klo 8.00–16.00

www.korpiaho.net - verkkokauppa & ohjeita

Kaikki mehiläistarhaukseen

Vahapalvelut

- Kotimaiset vahapohjukset **omasta tuotannosta**
- Kehälistat
- Kootut, langoitetut, vahoitetut kehälistat, **VALMIITA KÄYTTÖÖN!**
- Vahan sulatus
- Kehien desinfiointi (ei muovikehiä)
- Vahan vaihto

Ostamme mehiläisvahaa

Ostamme isoja ja pieniä määriä mehiläisvahaa, myös kauempaa! Ostamme sulatettavaa vanhaa kalustoa ja käytettyjä mehiläistarvikkeita. Ota yhteyttä sähköpostitse tai puhelimitse. Nouto sovittaessa.

Nopeat toimitukset jopa parissa arkipäivässä koko Suomeen!

Toimitukset Matkahuollolla tai lavatoimituksena, lähimpään noutopisteeseen tai kotiovellesi. Tilaukset voi hakea myös iltaisin ja viikonloppuisin noutopisteestämme Nilsiästä.

Korpiahon Hunajarinki etsii lisää huipputyyppejä

Haluatko keskittyä vain mehiläisten hoitoon? Me hoidamme loput! Korpiaholla on toiminut 25 vuoden ajan noin 25 erikokoisen mehiläistarhaajan yhteistyöverkosto. Etsimme pitkästä aikaa joukkoomme huipputyyppejä. Lue lisää www.korpiaho.net ja ota yhteyttä.

Kattava valikoima mehiläistenhoitotarvikkeita, hoitoasuja & pesäkalustoa

Kokoina Langstroth & Farrar

- Honey kevytkalusto, **markkinoiden suosituin**
- Puinen kotimainen kalusto
- Korpiahon oma suunnittelema & ammattikäytön testaama mehiläispuku
- Laaja valikoima pukuja, takkeja, hanskoja ja huppuja
- Valmiita edullisia tuotepaketteja ja yksittäisiä tuotteita
- Kaikki tarvittavat mehiläistarvikkeet ajankohtaisella valikoimalla.

Varaa mehiläisemosi nyt!

Laadukkaat mehiläisemot vuosikymmenien kokemuksella. Olemme laajentaneet tuotantoa!

- Alkuperäisalueen krainilaiset mehiläisemot
saatavana toukokuulta
- Kotimaiset italialaiset mehiläisemot
saatavana juhannukselta
- Kotimaiset krainilaiset mehiläisemot
saatavana juhannukselta

Myyimme mehiläispesäiä
rodut: krainilainen & italialainen

Mehiläisten kevätruokintaan

Apifonda/Ambrosia

Ruokintasokeri kevätruokintaan ja emojen kasvatukseen

- 7,20€ / 2,5 kg tai
- 35€ / 12,5kg laatikko

Neopoll

(sis.siitepölyä, auttaa kevätkehityksessä ja emonkasvatuksessa.)

- 6,5€ / 1 kg tai
- 115€ / 18kg laatikko

Valikoimassa erilaisia
ruokintalaitteita!

Myymlälämme on avoinna arkisin 10.00-16.00. Soitathan ja varmistat paikalla olomme.

Iltaisin ja viikonloppuisin ennakotilaukset ovat noudettavissa noutopisteestämme.

Simolantie 4, 73300 NILSIÄ. Tarkista ajankohtaiset hinnat verkkokaupasta!

Verkkokaupпамme palvelee kellon ympäri, www.korpiaho.net

Teitä palvelee: CAMILLA / puh. 044 2055 350, CAMILLA@KORPIAHO.NET

MARKKU / puh. 040 0658 727, MARKKU@KORPIAHO.NET

